

Uredništvo: Ljubljana, Knačjeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Uredništvo:

Ljubljana: Knačjeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaj-
a vsa ponedeljek zjutraj — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.— po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 66.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi p.
tarifa.

NEMCIJA NA RAZPOTJU

Popolno soglasje Anglije, Francije in Italije o zagotovitvi varnosti in miru na evropski celini

London, 10. februarja. n. Rezultati dosedanjih pogajanj med Francijo in Anglijo so v skladu s glavno smernico glede splošne enakopravnosti Nemčije, pri čemer se zlasti opazuje, da se položaj ni izpremenil. Italija je sprejela predloge za zaključitev letalske konvencije z velikim navdušenjem ter je predložila angleški vladi gotove ponudbe, na katere bo odgovorila, ko jih bo podrobno proučila. Na drugi strani Hitler še vedno ni dal nobenega odgovora na italijansko-francoske predloge, zaradi česar prevladuje mnenje, da niti ne bo odgovoril, dokler ne bo proučil vseh možnih posledic.

Ugoden sprejem italijanske izjave

Pariz, 10. februarja. Današnji listi priobčijo komentarje o včerajšnji italijanski uradni izjavi glede francosko-angleških predlogov. Ta izjava je naletela skoro pri vseh listih na zelo ugoden sprejem.

»Petit Parisien« naglašuje, da je iz italijanske izjave razvidno, da je bila vsaka beseda skrbno pretehtana in da jo je zato po vsej priliki sestavil Mussolini

osebno. Veliki pariški listi prihajajo do sklepa, da želi Italija tesnega sodelovanja z Veliko Britanijo in Francijo. To je obenem po mnenju lista koristen opomin Nemčiji, naj ne računa z drugim stališčem Italije in da ji londonskih predlogov ne postavlja samo Francija in Velika Britanija, temveč tudi Italija, s čimer je še bolj poudarjen njihov pomen.

»Figaro« smatra, da je Pariz lahko zadovoljen s stališčem Italije.

»Excelsior« pravi med drugim, da se italijanske opazke o letalskem paktu nanašajo le na neke posameznosti in da bo o njih razprava lahka. Bistvenega pomena je, da soglašata Italija in vseh glavnih črtah z ostalima velikima silama.

Nemški odgovor

že sestavljen?

Pariz, 10. februarja. AA. Po vesteh iz Berlina so v nemškem zunanjem ministrstvu z veliko intenzivnostjo pripravljali nemški odgovor na francosko-angleške predloge. Domnevajo, da je odgovor v glavnih potezih že sestavljen, za kar navajajo predvsem dejstvo,

da je državni kancelar Adolf Hitler včeraj odpotoval v Berchtesgaden, kar bi bil moral po nasvetu zdravnikov storiti že pred dnevi. Pričakujejo, da bo nemški odgovor v bistvu pozitiven in da bo nemška vlada odgovorila, da v načelu sprejema francosko-angleške predloge kot izhodišče za nadaljnja pogajanja, ki naj bi se vršila o popolni enakopravnosti, malo verjetno pa je, da bi Nemčija že sedaj pristala na končna pogajanja o poedinostih. Po vsej priliki bo zaenkrat zahtevala pojasnila o vprašanih, ki se je v prvi vrsti tičejo. Nemčija se bo skušala izmotali predvsem glede podrobnih vprašanj oboroževanja. Kaže, da je letalskemu paktu dokaj naklonjena, kar se pa tiče načrta o podnavskem paktu, pričakujejo, da bo berlinska vlada v tem vprašanju zelo rezervirana. Glede vzhodnega pakta Nemčija tudi sedaj ne misli izpreminjati svojega dosedanjega nemišljenja stališča. Zato računajo z dolgiimi pogajanj, ki jih bodo vodili po redni diplomatski poti. Ta pogajanja naj olajšajo morebitno konferenco, na kateri bodo sklepali o končnih paktih za primer, da bi ta diplomatska pogajanja uspeša.

Zaprisega bana dr. Puca

Včeraj dopoldne je predsednik vlade Boško Jevtić za prisegel novega bana dravske banovine dr. Dinka Puca

Beograd, 10. februarja. p. Davi je prisel v Beograd ban dravske banovine dr. Dinko Puc, ki ga je sprejel predsednik vlade g. Boško Jevtić in ob 11.30 zaprisegel po predpisih zakona. Po prisegi je ostal v daljšem razgovoru pri predsedniku vlade. Ban dr. Puc je nato obiskal tudi ministra za notranje zadeve dr. Veljo Popovića ter ministra za socialno politiko in narodno zdravje dr. Draga Marušića.

Zvečer je odpotoval z brzim vlakom nazaj v Ljubljano, kjer bo jutri prevzel posle banske uprave in se predstavil banskemu svetu, ki te dni zaseda. V teku prihodnjega tedna se bo ponovno vrnil v Beograd, da se predstavi kraljevim namestnikom in poseti člane kraljevske vlade.

Našička afera

Zaradi velikega oškodovanja države je obtoženih 107 osumljencev

Beograd, 10. februarja. d. Že pred pol leta so listi poročali, da so bili aretirani vodilni funkcionarji »Našičke d. d.« in mnoge druge ugledne osebnosti, ki so bile v zvezi s tem podjetjem, zaradi obdolžitve, da so oškodovale državo za ogromne zneske. V interesu preiskave listi doslej niso mogli poročati podrobnosti, sedaj pa se objavljajo od mero-dajne strani naslednji podatki:

Lani je izvala v javnosti veliko zanimanje našička afera, s katero so se spravljal v zvezo ter sumničeli ljudje uglednih mest. Oblasti so nato odredile nujno preiskavo, ki je bila po zakonu takoj uvedena. V tej obširni aferi se je vršila preiskava o krivdi šlezingerja in ostalih funkcionarjev pri okrožnem sodišču V Osijeku. Preiskava se je pričela lani 23. julija ter je bila zaključena po urganju pristojnih nadzornih oblasti šele v začetku septembra preteklega leta za vse obdolžence, razen treh bivših narodnih poslancev. Eden izmed teh treh poslancev se je pritožil na apelacijsko sodišče v Zagrebu zaradi uvedbe preiskave proti njemu. Apelacijsko sodišče je izdalo svojo definitivno odločitev, da se določba § 14, točka 3 k. z. ne more uporabiti proti narodnemu poslancu, češ, da narodni poslanec ni javni uslužbenec. Drugi bivši narodni poslanec je zahteval izločitev preiskovalnega sodnika, okrožno sodišče v Osijeku je to zahtevo zavrnilo. apelacijsko sodišče v Zagrebu pa je na pritožbo proti tej odločitvi odredilo pristojnemu sodišču, naj se zasljišanih prične na zahtevo pritožitelja. Te priče so obdolženci. Osješko okrožno sodišče je sedaj zasljišalo te ljudi in bo predložilo v najkrajšem času vse akte v zadevi zamenjave preiskovalnega sodnika apelacijskemu sodišču. Tretji bivši narodni poslanec se je sam predstavil preiskovalnemu sodniku ter je bil zasljišan.

Po vsestranski preiskavi, v kateri je bilo zasljišanih okoli tisoč ljudi, je državni tožilec sestavil zelo obširno obtožnico, ki obsega okoli 500 s strojem tipkanih strani. Obtoženih je 107 osumljencev. Zaradi velikega števila obtožencev se obtožnica sedaj tiska, ker se po § 204 zakona o kazenskem sodnem postopku mora obtožnica dostaviti vsem obtožencem in ker ima v primeru napovednega ugovora obtoženec pravico zahtevati, da se prepis obtožnice dostavi tudi njegovemu zagovorniku zaradi utemeljitve priziva. Tiskana obtožnica, ki vsebuje obtožbe zaradi 14 skupin kaznivih dejanj, bo obsegala okoli 200 tiskanih strani in bo gotova do srede meseca. Ko bo obtožnica natisnjena, jo bo državni tožilec takoj izročil pristojnemu sodišču, ki je po § 204 zakona o kazenskem sodnem postopku dolžno, da jo dostavi tožencem v preiskovalnem zaporu najkasneje 24 ur po prejemu obtožnice od državnega tožilca. Obtoženec ima pravico priziva ali pritožbe na apelacijsko sodišče v roku 3 dni. Ko bo obtožnica uveljavljena, bodo vsi akti izročeni predsedniku sodnega senata v svrhu priprave glavne razprave.

Osumljenci v našički aferi se obtožujejo za kaznjiva dejanja po §§ 385, 397, odd. II, 215, 384, 344, 345, 141, 401, 133, 214, oddel. I in II k. z. ter čl. 1. zakona o pobjanju zlorab v službenih dolžnostih v zvezi s § 385 k. z.

Zagreb, 10. februarja. n. Glede na objavo o sodnem postopku proti funkcionarjem Našičke d. d. se doznava, da ima unija »Našič« svojo centralo v Ženevi in da predstavlja največje lesno podjetje v Evropi, ki dela z italijanskim, švicarskim, francoskim, madžarskim in nemškim kapitalom ter ima v Jugoslaviji glavni del svojih gozdov, žag in tvornice. »Našič« je razširjena po vsej srednji in vzhodni Evropi, v Mali Aziji, Severni Afriki in Braziliji. Ta družba ima svoje gozdove in žage v Avstriji, Češkoslovaški in zlasti na Madžarskem, pa tudi v rumunskem delu Erdelja. Pri nas ima največje žage v Djurdjevcu, Andrijevcih in Leskovici. Njene tvornice in žage predstavlja pri nas vrednost okoli 1.5 milijarde dinarjev. S kapitalom je udeležena pri delniški družbi za poljedelsko in šumsko industrijo »Krnjdžija«, pri družbi za lesno industrijo »Kutjevo«, pri družbi za parcelacijo in kolonizacijo »Podravina«, pri družbi za inpregnacio lesa v Karlovcu, pri jugoslovensko-nemški lesni industriji v Monakovem, pri Lomski šumski industriji d. d. v Aradu v Rumuniji, nadalje pri Našički drevoletni akciji, splošnosti na Češkoslovaškem, pri družbi Našič Taningyar na Madžarskem in pri Oesterreichische Holzverkehrsgesellschaft m. b. H. v Avstriji.

Tsaldarisov pozdrav Titulescu

Bukarešta, 10. februarja. AA. Zunanji minister Titulescu je prejel od predsednika grške vlade naslednjo brzojavko:

Zdaj, ko je vaša ekscelencija v smislu statutih Balkanske zveze poklicana na predsedniško mesto sveta Balkanske zveze, vam pošiljam v imenu g. Maksimosa in v svojem imenu najpristnejše čestitke. Prepričan sem, da se bo Balkanska zveza pod vašim predsedstvom zaradi vaših odličnih osebnih vrlin izpopolnila in da bo primer neomejene solidarnosti naših štirih držav olajšal po vsej Evropi izvedbo zdravih načel reda in mira, ki jih zagovarja balkanska teza.

Letalska konvencija med Španijo in Nemčijo

Berlin, 10. februarja. AA. Uradno je objavljena letalska konvencija, sklenjena med Nemčijo in Španijo. Konvencija bo olajšala redni letalski promet med Nemčijo in Južno Ameriko. Konvencija je že stopila v veljavo. Obe vladi morata naknadno imenovati vsa letalska podjetja, ki naj uživajo ugodnosti in olajšave, določene v tej konvenciji.

Odpoklic nemškega poslanika v Bukarešti

Bukarešta, 10. februarja. AA. Nemški poslanik Dehnschmidt je bil odpoklican. Na tem mestu še ni bil dva meseca. Zaradi tega je njegov odpoklic iznenadno diplomatske kroge. Sodijo, da se je Dehnschmidt zameril narodno-socialistični stranki.

Kongres poštinih nameščencev v Pragi

Praga, 10. februarja. d. Letos bo meseca oktobra v Pragi kongres poštinih nameščencev držav Male antante. Udeležbo so objavili tudi poljski poštini nameščenci. V Beogradu, Bukarešti, Varšavi in Pragi so bili že v začetku leta ustanovljeni odbori, ki so že toliko napredovali v pripravljalnih delih, da prihajajo do osnovanja te mednarodne organizacije poštinih nameščencev in da je bil sporazumno sklican prvi kongres v Prago. Kongres bo trajal štiri dni ter se v Pragi zanj že pripravljajo. Jugoslovanski in rumunski poštini nameščenci so prijaviili mnogoštevilne delegacije ter propagirajo zelo učinkovito zamisel te mednarodne organizacije v svojih državah.

Dom jugoslovenskih dijakov na Dunaju

Dunaj, 10. februarja. AA. Jugoslovensko akademsko društvo »Sloga« na Dunaju je slovesno otvorilo svoje prostore na dunajskem Ringu. Svečanosti je prisostvoval tudi jugoslovanski poslanik Nastasijević v spremstvu poslaniškega svetnika Stanovića in tajnika Tomasea. Predsednik združenja tehnikov Zdenković je pozdravil prisotne g. ste, nato pa je podpredsednik imel spominski nagovor, v katerem je poudaril nesmrtna dela pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Udenitela. Naposled je poslanik Nastasijević v izbranih besedah želel dijakom srečo v njihovem domu.

Francosko-nemška gospodarska pogajanja

Pariz, 10. febr. v. Francosko-nemška gospodarska pogajanja v Berlinu, ki se nanašajo na zopetno priključitev Posarja k Nemčiji, se bodo 11. februarja nadaljevala v Parizu.

Spori v madžarski vladi

Tybor Eckhardt napoveduje razpust parlamenta in razpis novih volitev

Budimpešta, 10. februarja. w. Včeraj so se pri državnem upravniku nadaljevale ves dan audience za razčiščenje notranje-političnega položaja. Dopoldne je bil pri Hortyju nadvojvoda Albrecht, ki je nato obiskal še ministrskega predsednika.

Kakor poroča krščansko-nacionalno glasilo »Uj Nemzedek« iz verodostojnih virov, je notranje-politična napetost po raznih posredovanjih sedaj odstranjena in so urejena v vladnem taboru vsa nasprotstva, o katerih se je izkazalo, da so izvirala po večini iz nesporazumljenj. Ministrski predsednik Gömbös bo najbrže v ponedeljek govoril po radiu ter označil vse fantastične politične kombinacije zadnjih dni za popolnoma neosnovane. V svojih poslušalci bo pojasnil tudi razmerje do bivšega ministrskega predsednika Bethlena. Zaradi obnove enotne in prijateljske politike med Gömbösom in Bethlenom bo do baje v vodstvu unitaristične stranke, kakor tudi na drugih važnih mestih izvršene nekatere osebne izpremembe. Na drugem mestu objavlja leti list izjavo Tyborja Eckhardta, da so nedavni dogodki prvi znaki radikalne izpremembe sistema, ki je že potrebna, da se bo mogel ustvari stabilen in volji naroda ustrežajoč režim. Gotovo je, pravi Eckhardt, da bodo v kratkem razpisane nove volitve in bo poslanska zbornica najkasneje v 14 dneh razpuščena.

Državni upravnik Horthy je snoči dolgo konferiral z ministrskim predsednikom

Gömbösom, nato pa z bivšim ministrskim predsednikom grofom Stefanom Bethlenom. Kakor objavljajo uradno, so se na teh sestankih ugodno rešila vsa sporna vprašanja, ki so se pojavila v vladni stranki zaradi nesporazumov osebnega značaja, zaradi česar bo sedaj vlada lahko nadaljevala svoje delo po programu.

Kljub vsemu traja nervoznost v madžarski notranji politiki dalje. Celotna vladna lista, ki so doslej molčali o notranjih političnih težkočah, priznavajo, da se morajo temeljito razčistiti vsi nesporazumi. Sedanji položaj v vladni stranki je ta, da je velik del poslancev še vedno nervozen zaradi odnosa Gömbösa do Tiborja Eckhardta. Razne skupine vladne stranke imajo stalno posvetovalno. Slejkoprej se poudarja potreba sklicanja nove strankne konference, na kateri naj bi se ponovno razpravljala in reševala cela vrsta vprašanj. »Ešti Kurier« doznava, da je vladna stranka predložila ministrskemu predsedniku naslednje tri konkretne zahteve: 1. Končnojavljani prelom s Tyborjem Eckhardtom in njegovo stranko, 2. popolna ukinitve takojimenovane reformne generacije ter njenega pokreta, 3. ukinitve sistema posebnih zastopnikov vladne stranke v provinci. Ta točka se nanaša na organizacijo vladne stranke po želji Gömbösa.

Nova uprava udruženja rezervnih oficirjev

Po ukinitvi komisarijata je udruženje rezervnih oficirjev in bojnikov izvolilo novo upravo z drž. svetnikom v pok. Ignjatom Štefanovićem na čelu

Beograd, 10. februarja. p. V veliki dvorani Ratniškega doma je bila danes izredna skupščina udruženja rezervnih oficirjev ter bojnikov iz vse države. Skupščino je sklical dosedanj komisar udruženja sodni polkovnik Djordjević, čegar komisariat je bil nedavno ukinjen z nalogo, da izvede volitve nove uprave. Za zborovanje je vladalo zelo veliko zanimanje in je prislo nani veliko število delegatov iz vseh banovin. Ker so imeli vlaki velike zamude zaradi snežnih zametov, se je zborovanje pričelo šele ob 9.30 dopoldne. Otvoril ga je dosedanj komisar polkovnik Djordjević, ki je v kratkem govoru obrazložil svoje delo v teku 20 dni, kolikor časa je vodil posle uprave. V svojem govoru je počastil tudi spomin pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Udenitela in pozval rezervne oficirje, naj prisežejo vrhovnemu vojnemu poveljniku kralju Petru II. svojo vdanost in pripravljenost, da se bodo vedno in povsod odzvali klicu domovine. Naglašal je kot gotovo dejstvo, da so rezervni oficirji pripravljeni pokazati in dokazati, da so dostojni onega, ki jih je vodil od zmage do zmage in ki jim je zapustil veliko oporoko, naj čuvajo Jugoslavijo. Pozval je rezervne oficirje in bivše bojovnike, naj obljubijo, da bodo v složi vedno vdani sinu velikega viteza kralju Petru II.

Zborovalci so počastili spomin pokojnega kralja Aleksandra I. z večminutnim molkom ter s klici »Slava!«.

Nato je bil soglasno in z navdušenjem sprejet predlog predsednika zborovanja, da se odlošijo za pozdravne brzojave Nj. Vel. kralju Petru II. Nj. Vel. kraljici Nj.

riji, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade, ministru vojske in mornarice, notranjemu in prometnemu ministru.

Zatem je bil izvoljen verifikacijski odbor, da pregleda pooblastila. Verifikacijski odbor je po daljši razpravi zavrnil 20 beograjskih pooblastil izmed 50. Ko je objavil svoj sklep, je nastala velika debata, v kateri so beograjski delegati skušali rešiti svojih 20 glasov. Vsi ostali delegati so se izjavili proti ter je bil predlog beograjskih delegatov odklonjen. V znak protesta je 48 delegatov iz Beograda zapustilo dvorano, v kateri sta ostala samo še dva. S 192 glasovi proti dvema in dvema praznima glasovnicama je bilo ob 5. popoldne odobreno poročilo verifikacijskega odbora.

Zatem je bila volitev nove uprave. Z ogromno večino je bila izvoljena uprava z državnim svetnikom v p. Ignjatom Štefanovićem na čelu. V upravnem odboru sta med drugimi tudi odvetnik dr. Janko Olip iz Beograda in Vekoslav Turelj iz Ljubljane, v nadzornem odboru pa je Jakob Perhavec iz Maribora.

Ostala poročila so bila sprejeta z vzklikom. Ker je bil upravni odbor izvoljen z ogromno večino, bo jutri prevzel svoje dolžnosti od dosedanjega komisarja Djordjevića.

Dočim je opozicijska skupina Ljube Štefanovića, kakor rečeno, zapustila skupščino, je skupina bivšega predsednika Milana Radosavljevića podpirala kandidato Ignjata Štefanovića.

čevljarji proti Bat'e

Veliko protestno zborovanje čevljarjev in usnjarjev v Beogradu proti poslovanju tvrdke Bat'e

Beograd, 10. februarja. p. V veliki dvorani Delavske zbornice je bilo dopoldne dobro obiskano zborovanje čevljarjev in usnjarjev, na katerega je prislo tudi nad 250 delegatov iz raznih krajev države. Zborovanje je bilo sklicano, da protestirajo udeleženci proti poslovanju tvrdke Bat'e in so se ga udeležili tudi delegati iz Ljubljane, Trčica, Kranja, Škofje Loke ter Ziri. Navzoč je bil tudi bivši narodni poslanec dr. Rapa, ki je zastopal logaški srez ter kranjski namestu zadržanega bivšega narodnega poslanca Lončarja.

Zborovanje je otvoril Ljubomir Šušano-vić. Že v začetku je prišlo do incidentov med zborovalci in nekaterimi pristaši Bat'e in je poteklo zelo burno v velikem prepiru. Prišlo je tudi do pretepev.

Zborovanja so se udeležili tudi zastopniki predsednika vlade, ministrstev za vojsko in mornarico, za socialno politiko in narodno zdravje ter za trgovino in industrijo. Po otvoritvi je bil počaščen spomin pokojnega kralja Aleksandra I. z enominutnim molkom, nato pa je bil sprejet predlog, da se pošlje pozdravne brzojave Nj. Vel. kralju Petru II. Nj. Vis. knezu Pavlu, kraljevim namestnikom dr. Stan-koviću in dr. Peroviću, predsedniku vlade, vojnemu ministru, trgovinskemu ministru, finančnemu ministru, kmetijskemu in mini-

stru za socialno politiko ter narodno zdravje.

Nato se je razvila obširna debata, v kateri so vsi govorniki ostro obsojali sistem dela Bat'inega podjetja, ki je dovedlo domače čevljarje in usnjarje v veliko krizo. Mnogi so navajali prav drastične primere o poslovanju tvrdke Bat'e, med drugim, da je plačala njena podružnica v Subotici samo 30 Din pridobnine, dočim je tvrdka zgolj v malem mestecu, kakor je Kavadar v južni Srbiji, zaslužila v enem samem dnevu 49.000 Din. Poudarjali so, da je Bat'a, ko je prošil dovoljenje za ustanovitev svoje tvornice v Jugoslaviji, predložil spomenico, ki se je zdel pravi zadovoljiva, ko pa je bila tvornica ustanovljena, so se pokazale nad vse škodljive posledice za domačo čevljarstvo in usnjarstvo obrt. Zborovalci so sprejeli resolucijo, ki prosi vlado, naj vendar že vzame v pretes za-vezo Bat'e, onemogoči tej tvrdki poslovanje ter prizna prednost sinovom domače zemlje pred tujci.

Snežni plazovi na italijanski meji

Milan, 10. februarja. AA. Iz Sesta na italijansko-avstrijski meji poročajo, da je plaz zasul štiri italijanske obmejne finan-carje. Dva sta bila ubita, eden hudo poškodovan, četrta pa je ostal nepoškodovan.

Zbor naših dobrovoljcev

Preko bojovniške zablode prehaja dobrovoljska organizacija k resnemu delu

Ljubljana, 10. februarja.

Ob živahnem zanimanju in prav številni udeležbi članstva se je danes dopoldne vršil v mestni zbornici redni občni zbor ljubljanske sreske organizacije Zveze vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije. Dvorana je bila skoraj premajhna za zborovanje, ki ga je vodil osebno priključeni in popularni vodja jugoslovenskih dobrovoljcev, predsednik glavnega odbora zveze, slepi podpolkovnik Lujo Lovrić iz Beograda in ki je imelo na dnevnem redu med drugim tako važne in aktualne sklepe, kakor je n. pr. definitivna odločitev o znani deviaciji z ustanovitvijo Boja. Prav zanj je duha, ki je v teku preteklega leta prevladal med dobrovoljci, je dejstvo, da se najvidnejša voditelja bojovniške gibanja, gg. Kuster in Stane Vidmar tako važnega, odločilnega obnega zbora svoje organizacije vobče nista udeležila. Pod simpatičnim, trezno umerjenim predsedstvom podpolkovnika Lovrića in ob stvarnih delovnih poročilih, ki sta jih podala tajnik razpuščenega odbora Princić in poverjenik Žagar, so vse razprave potekle mirno, brez incidentov in na koncu je bil izvoljen nov odbor, ki daje najboljše jamstvo, da je naša dobrovoljska organizacija na najboljši poti idejnega in delovnega razmaha.

Nagovor predsednika glavnega odbora Lovrića

S toplim, iskrenim aplavzom pozdravljen je predsednik Lovrić malo po 10. uri otvoril zborovanje. Po nekaj letih sem spet prišel v vaše vrste, je izjavil v svojem nagovoru, da se z vami bratsko in složno porazgovorim o nadaljnjih smernicah našega skupnega dela. Na vsakem našem zborovanju se moramo zmerom najprej spominjati mrtvih tovarišev, saj od tedaj, odkar smo bili demobilizirani, skoraj ne mine dan, da se ne bi kdo na veke poslovil iz naših vrst. V letu, ki je za nami, smo darovali še svojega kralja. 9. oktobra bo v zgodovini jugoslovenskega naroda ostal zapisan kot najstrašnejši, najbolj tragični dogodek, ki nas je mogel kdaj zadeti. Po bitki na Kosovem polju naš narod ni še doživel težjega udarca. Dobrovoljci, ki smo z njim preživeli in prebojevali vse strahote naše osvobodilne borbe, vemo, kaj nam je bil Aleksander I. Kakor je bil junak na bojnem polju, tako je bil junak v svojem zgodovinskem delu kot kralj in tako je tudi junakom umrl. Slava velikemu in viteškemu kralju Aleksandru I. Uedintelju! Pri tem svetem spominu svečano obetamo, da bomo z enako ljubeznijo, s kakršno je pokojni kralj vzgajal svojega prvorojenega sina, našega kralja Petra II., tudi mi med narodom širili ljubezen za mladega vladarja. Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II. — Vsi zborovalci so ta del predsedniškega govora poslušali stoje in so se ob koncu v ubranem zboru pridružili vzklikom pokojnemu in novemu kralju. — Dobrovoljci smo bili predhodniki dobe, je po kratkem molku nadaljeval predsednik, ki je zagotovila narodu boljšo bodočnost in srečo. Za Jugoslavijo smo se borili s čvrsto vero, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod, ena država, en kralj. Na zastavi, ki jo je viteški vladar daroval dobrovoljcem, se v zlatih črkah blesti napis, ki je od nekdanj bil naše geslo: Vse za kralja in za Jugoslavijo. Mi gremo naprej, kakor kličo naša županića, a za nami gredo mlade generacije, ki bodo zastavo prevzele od nas in nadaljevale boj, ki še ni dokončan. — Dvorana je sprejela predsednikov govor z burnim odobravanjem.

Poverjenik Joco Žagar je nato najprej na kratko pozdravil navzoče predstavnike, majorja Boškovića za komando dravske divizije, dr. Orla za bansko upravo in prof. Jerasa za SKJ. Obenem je predčital pozdravni pismo dosednjega predsednika mestne občine, bana dr. Puca in prvega podpredsednika SKJ Gangla, ki sta zavoljo nujnih opravkov opravičila svojo odsotnost. Z navdušenim odobravanjem sta bili sprejeti vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in regentu Nj. Vsa. knezu Pavlu ter pozdravne brzojavke predsedniku vlade Jevtiću in ministrom Živkoviću, dr. Jankoviću, dr. Marušiću, dr. Vukiću in Hasanbegoviću.

Poročilo o delu

O poslovanju odbora za dobo od 6. januarja do 31. oktobra 1934 je poročal tajnik Princić. Ta doba izkazuje v tajniškem poslovanju velik porast, saj je bilo v tem času sprejetih in odpisanih 1520 dopisov in 8 okrožnic, izmed katerih so bile 3 posvečene vprašanju zemlje za dobrovoljce. Poziv na zimsko pomoč bednim tovarišim je dosegel le malo odmeva, tako da se je iz raznih darov nabralo samo 1600 Din, a lekarnar Posavec iz Celja je sam daroval 5000 Din, kar je v restituciji svetel primer, ki bi lahko bil vsej javnosti za vzgled. Kakor že ves zadnji čas, tako je tudi to leto dalo odboru največ dela vprašanje zemlje. S pismenimi in ustnimi intervencijami si je odbor prizadeval, da bi se že vendar izvršila vknjižba vsaj prvih naselencev in da bi se dodelila zemlja vsem, ki so vložili prošnje. Lani je samo 14 dobrovoljcev dobilo zemljo pri Dugi vasi pri Dolnji Lendavi, 64 prošelj pa je zmerom leži neresevanih na banovini, ker kmetijsko ministrstvo še ni odredilo odvzema zemlje na predlaganih veleposestvih. Med drugim je tajnik tudi navajal, da so dobrovoljci v Ljubljani prvi dali pobudo za postavitev spomenika pokojnemu viteškemu kralju. Pri sreski organizaciji se je za to akcijo ustanovil poseben odbor s tedanjim banom dr. Marušićem na čelu, ki je že začel pobirati prispevke. Medtem je senator Hribar sprožil vzporedno akcijo, ki so se ji nato pridružili tudi dobrovoljci. Na koncu je tajnik izrekel še posebno zahvalo poverjeniku glavnega odbora Žagaru, ki je dal svoje uradne prostore tajništvu na razpologo in je bil vsem članom na uslugi z informacijami in nasveti.

Dobrovoljska likvidacija vprašanja o Boju

S prav posebnim zanimanjem je nato skupščina poslušala poročilo poverjenika Žagara, ki je poročal o mesecih izjemnega stanja. Ker uprava sreske organizacije vključ trikratnemu nalogu glavnega odbora, da izstopi iz kolektivnega članstva pri Boju, tega ni hotela izvršiti, je glavni odbor izvajal konsekvence v smislu društvenih pravil. Da vzpostavi normalne razmere med seboj

in sresko organizacijo v Ljubljani, zlasti pa zato, da se ohrani čast dobrovoljskega imena, je glavni odbor na redni seji 14. oktobra odločil, da se upravni odbor ljubljanske organizacije razreši. Za poverjenika in vršilca vseh poslov upravnega odbora je imenoval dotedanega podpredsednika Žagara, za njegovega pomočnika pa tajnika Princića. Prva dolžnost poverjenikova je bila, da je pismeno javil Boju, da sreska organizacija vojnih dobrovoljcev izstopa iz skupnega članstva pri združenju borcev. Izstop je poverjenik motiviral s tem, da je sreska organizacija samo članica zveze in da zato ona sama ne more biti članica kakšne druge organizacije. 31. oktobra je dobrovoljska organizacija prenehala biti kolektivna članica Boja. Boj je sicer nekajkrat odgovoril, da izstopa do bojovniškega obnega zbora ne prizna, vendar pa je bilo takšno stališče povsem depulirano. Zveza vojnih dobrovoljcev je nepolitična organizacija, ki ima v smislu pravil dolžnost, da dela na utrjevanju narodnega in državnega edinstva, in skrb, da vsak njen član točno in vestno vrši svoje dolžnosti do kralja in domovine. Zato je bil glavni odbor dolžan, da napravi kolektivnemu članstvu pri Boju konec. Svoje delovanje kot poverjenik sem usmeril samo v cilj, je izjavil g. Žagar, da delam in se borim za čisto, integralno in brezkompromisno jugoslovenstvo. Poverjeništvu je trajalo samo 3 mesece, a je bilo v tej kratki dobi zelo zaposleno, o čemer zgovorno priča delovodnik.

Največjo pažnjo je društvo zmerom posvečalo siromasnim vojnim dobrovoljcem. Ne samo, da brezposelnost dobrovoljcem nikakor ne priznava, temveč se celo dogaja, da razna podjetja v prvi vrsti reducirajo ravno vojne dobrovoljce. Še redna uprava je izdala okrožnico vsem članom, naj vsak po svojih močeh prispeva za podporni fond. Ugotoviti je treba, da so ravno tisti dobrovoljci, ki bi lahko prispevali za pomoč tem bednim, okrožnico prezrli. Organizacija ima danes 13 brezposelnih članov. Vsa razočaranja pa dobrovoljcev nikoli ne bodo mogla oropati prepričanja, da je jugoslovenski narod en sam in da se je treba biti za popolno integralno jugoslovenstvo, ki ruši vse spomine nekdanjega srbstva, hrvatstva in slovenstva. Vojni dobrovoljci, ki so na bojnem polju izvajali narodu svobodo in edinstvo z ogromnimi žrtvami, bodo znali državo obvarovati pred zunanjimi in notranjimi sovražniki. Z vzklikom mlademu vladarju Petru II. in vsemu visokemu kraljevskemu domu je poverjenik Žagar končal svoje poročilo: Čuvajmo Jugoslavijo!

Nevarnost razdora odstranjena

V imenu nadzorstva je poročal dr. Kambič, ki je upravnemu odboru in poverjeništvu predlagal razrešnico, tajniku še s posebnim pohvalo. V svojih izjavah se je na kratko dotaknil tudi vprašanja skupnega članstva pri Boju, zavoljo katerega je lani grozila že resna nevarnost, da pride v dobrovoljski organizaciji do razdora. Ta nevarnost je bila šele z izstopom za trajno odstranjena. Pravi dobrovoljec je samo tisti, ki brani idejo narodnega in državnega edinstva proti vsakomur, in za katerega velja, da je najprej Jugosloven in šele potem Slovenec, Hrvat ali Srb.

V debati, ki je sledila, je bilo sprejetih najprej nekaj konkretnih predlogov. Med drugim apelira skupščina na glavni odbor, naj se dovoli članstvo v dobrovoljski organizaciji tudi takozvanim disidentom, t. j. dobrovoljcem, ki se niso pridružili srbski, odnosno jugoslovenski vojski, temveč so v borbi za narodno osvoboditev vstopili v času vojne v eno izmed zaveznških armad. Prav tako je bilo sklenjeno, da se prispevek glavnemu odboru od vsakega člana zniža, ker organizacija potrebuje sredstva za brezposelne člane. Predsednik Lovrić je v kratkem nagovoru poudarjal, da mora biti vsakemu pravemu dobrovoljcu dobrovoljska organizacija prva in najbližja, in čeprav nobenemu članu ni zabranjeno, da se izven je udeležuje po svojem prepričanju, se organizacija sama ne sme staviati v službo nikomur. Direktor Vagaja je pristop k Boju označil za pošteno mišljenje, a poneorečen poizkus. V bodoče naj se organizacija izogiba skupnega članstva v katerikoli tuji organizaciji.

Novi odbor

Po kratkem odmoru so sledile volitve novega upravnega odbora. Stavljenata sta bila dva različna predloga, od katerih je prvega priporočil Stanić, drugega pa šifrer. Vnela se je kratka, a napeta debata, pri bojnem glasovanju pa je nato z veliko večino zmagała Stanićeva lista. Novi odbor se je po skupščini konstituiral takole: predsednik Drago Mikuš, podpolkovnik v pokojju, prvi podpredsednik dr. Valentin Meršol, drugi podpredsednik Fran Gorenčan, tajnik Edvard Princić, blagajnik Srečo Jeras, odborniki Engelsberger, Habe, dr. Hebel, dr. Turk, inž. Vidic, inž. Geržina, namestniki pa: Rakušek, Laharnar, Fon in Vagaja. V nadzorstvo so: dr. Kambič, Javornik, škof; namestniki dr. Orel in Starmar. Pri volitvi delegatov za zvezo so bili prav tako z veliko večino izbrani: Josip Jeras, Princić in Žagar. Po kratkem razgovoru, v katerem so se posamezni zborovalci dotaknili raznih aktualnih vprašanj dobrovoljskega življenja, je predsednik Lovrić v svoji zaključni besedi poročil ljubljanskim tovarišem tudi pozdrave sedmih dobrovoljskih organizacij iz Severne Amerike, ki pošiljajo naročilo, naj bodo dobrovoljci tu na severu države zvesti čuvarji domovine in svobode. Nato je zaključil zborovanje z izrazom vere, da bo ljubljanska organizacija, ki je ena najbolj naprednih v zvezi, pod novo upravo brez dvoma izpolnila nade, ki jih vsa zveza stavi vanjo, in končal z vzklikom: Živel kralj! Živela Jugoslavija!

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20.
Ponedeljek, 11.: Gugalnica. Red Sreda.
Torek, 12.: zaprto.
Sreda, 13.: Siromakovo jagnje. Red B.
OPERA
Začetek ob 20.
Ponedeljek, 11.: zaprto.
Torek, 12.: Dorica pleše. Red A.

Požar ob Ljubljani

Zgorela je poletna hišica trgovca g. Koserja — škoda je velika

Ljubljana, 10. februarja.

Ob Ljubljani si je pred leti znani trgovec in hišni posestnik Svetozar Koser, stanujoč na Starem trgu, zgradil prav lično leseno enonadstropno vilo s prostornim vrtom in majhnim pristaniščem ob vodi za čolne. Ta lesena hišica, ki je bila nekaj weekend, je služila poleti Koserjevemu za bivanje. Tja so pa prihajali tudi pozimi, zlasti ob nedeljah. Prav tako je bil danes popoldne trgovec g. Koser z ženo v hišici, poleg njiju pa tudi hišnik Avgust Podgornik. Kmalu po 15. uri je planil v hišico mlad fant in ves razburjen zavpil nasproti Koserju:

»Ali nič ne vidite, kaj se godi zunaj?«
»Nič,« je odgovoril Koser, ki ni slutil, da je bila prav v tistem trenutku že vsa streha v plamenih, ki so švigali visoko proti nebu. Ko so domači prestrašeni planili iz hiše, so videli, da se je ogenj z bliskovito naglico širil že na vse sosopse.

Kmalu po pol 16. uri so bili telefonično na pomoč pozvani poklicni gasilci, ki so prihiteli na kraj požara z motorko. Odpejalo se je na kraj nesreče devet gasilcev pod vodstvom g. Faturja. Ker je stala hiša na levem bregu Ljubljane nekoliko višje od nekdanjega mestnega kopališča, gasilci seveda niso mogli z motorko do nje. Zavili so na Opekarsko cesto do gostilne »Pri ko-

Iz nedeljske kronike

Ljubljana, 10. februarja.

Prava smučarska nedelja

Danes je bila res prava zimska nedelja. Ker je zapadlo precej suhega pršica, je bilo danes pol Ljubljane na smučeh. Vsi hribi v okolici mesta so oživelj. Smuka je bila prav dobra. Čeprav je bilo zanj več tisoč smučarjev, je kronika nesreč majhna, saj so v bolnišnico prepeljali samo eno žrtev smučanja. Bil je to Leopold Lomovšek, dijak z Jesenic, ki si je pri padcu zlomil ključnico.

Lepo zborovanje Akademskega starešinskega društva Jadrana

Vršilo se je sinoči v restavraciji Zvezde. Vodil ga je predsednik profesor g. dr. Zalokar, ki je v svojem obširnem in temeljitom poročilu z iskrenimi besedami orisal razmere v naši ožji domovini in zavzel stališče k političnemu in duhovnemu kaosu in nedisciplini, ki se pojavlja v poslednjem času v naši ožji domovini. Njegovim izjavam je sledil vihar aplavz. Tajniško poročilo je podal g. inž. Jajo in blagajniško direktor g. Reiser, a član nadzornega odbora g. Orel je predlagal razrešnico. Pri volitvah je bil izvoljen dosednji odbor z g. dr. Zalokarjem na čelu. Ob koncu sta bili poslani vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in pozdravna predsedniku vlade g. dr. Jevtiću. O zboru bomo že obširneje poročali.

Brezposelnost so zborovali

V Mostah v banovinski žrečarni, kjer ima močansko poverjenstvo društva »Delo in eksistencija« svoj društveni lokal. To poverjenstvo je imelo danes svoj ustanovni občni zbor. Zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora J. Jenko, ki je uvođoma razložil vzroke, ki so povzročili, da se je tudi v Mostah ustanovilo poverjenstvo društva »Delo in eksistencija«. Nato so poročali ostali člani pripravljalnega odbora o delu ki so ga izvršili do današnje ustanovitve obnega zbora. Poročila so zborovalci soglasno odobrili in v polnem soglasju izvolili tudi nov odbor, v katerem so v glavnem funkcijonarji dosedanjega pripravljalnega odbora. Posebno pozorno

Maribor preko nedelje

Maribor, 10. februarja.

Belo veselje ...

Na Pohorju, zlasti v šentlovenškem delu, kjer so bile danes prvenstvene smuške tekme, je kar gomazelo. Mariborski Sokoli so bili tudi med njimi in so napravili ob lepi in veliki udeležbi izlet k Ruški koči preko Glazute in naprej preko Sv. Martina na Slovensko Bistrico.

Delo Muzejskega društva

V ditalnici študijske knjižnice v poslopju Kazine pa so se zbrali k obnemu zboru mariborski kulturni delavci, vključeni v Muzejskem društvu. Občni zbor Muzejskega društva je otvoril in vodil zaslužni dolgoletni predsednik prelat dr. Kovačič, ki se je v uvodnih izjavah dotaknil dveh ovir, ki zadržujeta društvo v njegovem delovanju, in sicer materializacije naše dobe in nerazumevanja za kulturno delo. V izbranih izjavah je nato poročal mariborji društveni tajnik profesor g. Baš o podrobnem delovanju. Akcija v pretekli poslovni dobi je šla v dveh smereh: v prirejanju muzejskih zbirk in v izpopolnjevanju zbirk. Nanovo se je preuredila rimska zbirka, potem se je preuredila zbirka iz l. 1848, zavarovala se je zbirka orožja. Vse zbirke so se lepo dopolnjevale. Najzadnatjeje v prirastku je arheološka zbirka. Posrečilo se je dognati kronološki razpored grobov od Betnave do Pošte. Pohorski dom stoji točno na mestu, kjer je bival prazgodovinski kmet, ker je tukaj voda na razpolago. Tudi pri šmarnskih najdbah, ki jih je izvedel dr. Lorgner in ki so odkrivala 1 km dolgo obzidje s centralnim poslopjem in sredini, je Muzejsko društvo delovalo z iniciativo. Potem pridejo še tinske najdbe, izkopanine iz Dolge njive, ruška halstatska naselbina, selišče v Loku pri Zuzmu in drugo. Izpopolnilo se pa tudi vse druge zbirke. Numizmatična s 80 novci iz rimske dobe in 140 novci k tipološki zbirki jugoslovenskih novcev, potem še z raznimi kolajnam in medaljami. Pomnožila se je tudi zbirka orožja, potem obrtnozgodovinski, cerkveni, etnografski, umetnostni in mariborski odelek Osnovni sta se novi zbirki kralja Uedintelja in generala Maistra. Posebno lepo pa se je razvila prirodoslovna zbirka.

scu, a so spoznali, da tudi čez polje in jarke ne bodo mogli z avtomobilom. Zato so naglo pozvali še pomoč in zahtevali agregat. Ko je prišel agregat, so ga nesi po zameženem polju in po jarkih cel kilometer daleč do goreče hišice. Kmalu nato so prišli na pomoč še prostovoljni gasilci pod vodstvom g. Pristovška in barjanski pod vodstvom načelnika g. Vrbinca. Napeljali so cevi v Ljubljano in začeli gasiti. Iz goreče lesene vile so znosili nekaj pohištva in drugih predmetov, vse drugo je uničil ogenj.

Ogenj, ki je divjal zaradi vetra z nezmanjšano silo, je lično leseno vilico popolnoma uničil. Poleg tega je pa Koserju zgorela oprema petih sob in kuhinje. Precej škode trpi tudi hišnik Podgornik. Zaradi ogromnih plamenov je bil ogenj viden daleč naokrog: z Grada, Golovca in Rožnika ga je opazovalo več tisoč smučarjev in izprehajalcev, mnogi so se pa povzpeli na nebotičnik, kjer se je ogenj prav dobro videl. Gorelo je skoro celo uro.

Kako je ogenj nastal, ni znano. Morda je bilo preveč zakurjeno in so se zaradi tega vnele lesene stene. Škoda je velika; ceni se na okrog 100.000 Din. Sreča v nesreči je, da je bil g. Koser delno zavarovan.

so zborovalci, ki jih je bil poln lokal, sledili govorom gostov. Prvi jih je pozdravil predsednik matičnega odbora društva »Dela in eksistencija« g. Dragotin Kosem, ki je razložil program in smotre društva ter dal najšnji položaj brezposelnosti. Zlasti je podčrtal negotovo bodočnost naše mladine, ki po dovršitvi šol ne najde zaslužka. Dalje so pozdravili zborovalce zastopnik šišenskega poverjenstva g. Pompe, zastopnik viškega poverjenstva g. Skubic in delegat centralnega društvenega odbora g. Zupane.

Profesor dr. Král o naših kamnih

V predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi je pod okriljem Prirodoslovskega društva predaval v soboto zvečer univ. profesor dr. inž. Alojz Král o zanimivem in aktualnem poglavju iz naših tehničnih ved, o vprašanju domačih kamnov in njih tehnični uporabi. Dvorana je bila natrpana polna, poleg strokovnjakov je bilo tudi mnogo laškega občinstva, ki se že od nekdanj goreče zanima za vse probleme, ki se tičejo javnih gradb, cest in podobnih reči. O zanimivem predavanju bo »Jutro« še poročalo.

Huda nezgoda

Jože Šimic, 70letni mestni ubožec, stanujoč v Bohoričevi ulici 27, je nesel po stopnicah zaboj premoga. Na poledenelih stopnicah zaboj premoga. Na poledenelih stopnicah ga je zaboj pritisnil čez treh in je dobil precej resne notranje poškodbe. Šimica so morali prepeljati v bolnišnico.

Žrtev pretepa

V Spodnji Šiški so se sinoči sprli brezposelni fantje in nekdo je z nožem dregnil delavca Stanka Šraja v nogo in ga laže poškodoval. Šraj je moral iskati zdravniško pomoč.

Vlom v gostilno

V noči na nedeljo so se vtihotapili v Olupovo gostilno Pod trančo tavati in odnesli gramofon in nekaj drugih predmetov v vrednosti okrog 200 Din. Policija je bila pe izredno nagla in je še v teku nedelje izsledila vlomilce. Nekaj reči so tatovi sicer že prodali, večino ukradenih predmetov jim je pa policija zaplenila.

Društvo šteje 400 članov. Muzej je posetilo lani okoli 5000 obiskovalcev, med temi okoli 100 učenjakov. Blagajniško poročilo je podal vneti društveni blagajnik inž. Baumgartner. Sledilo je poročilo ravnatelja študijske knjižnice g. Glaserja, ki je poročal o narastku društvene knjižnice, ki je inkorporirana v študijski knjižnici. Profesor dr. Dolar je v imenu nadzornega odbora predlagal odboru pohvalo. Volitev letos ni bilo. Nato je pozdravil občni zbor kot zastopnik mestne občine ravnatelj študijske knjižnice g. Glasjer. Ob zaključku se je sprožilo tudi vprašanje novih prostorov, ker so dosedanja postali pretesni. Debate so se udeležili kipar g. Sojč, profesor g. Baš in nadsvetnik g. dr. Travnar, ki je naglašal, da bi morala posebna komisija pregledati, ali je grad primeren za sedež magistrata in opozarjal, da bi za preureditev gradu za namene muzeja bile potrebne investicije.

Nov grob

V Marjtni ulici 11 je umrla v starosti 62 let gospa Ernestina Lavričeva, soproga podmaršala Pogreb rajnke bo v ponedeljek ob 15. žalujočim naše iskreno sožalje!

Nova postojanka Narodne odbrane

V nabito polni dvorani krevinske šole so se zbrali nacionalni ljudje, da si tukaj ustanovijo krajevno organizacijo Narodne odbrane Zbor je otvoril in vodil poselovodni podpredsednik oblastnega odbora NO, ki je očrtal pomen Narodne odbrane. Ustanovni zbor so s prisrčnimi besedami pozdravili šolski upravitelj g. Cvetko v imenu Sokola, Rdečega kriza in pevskega društva »Lune«, član oblastnega in središnega odbora Narodne odbrane g. dr. Vauhnik, g. dr. Lasič za Društvo sv. Cirila in Metoda, g. dr. Irgolič za »Mejce«, g. Karol Fras za narodno delavstvo, g. Štibil za pobesko Narodno odbrano. Izvoljen je bil tale odbor: inž. Prebešek predsednik; Slavko Reja prvi podpredsednik; Franjo Cvetko, drugi podpredsednik; Leopold Šalda, tajnik; Joško Šturm, tajnikov namestnik; profesor Penko, blagajnik; dr. Sentočnik, Jaki, Beribak, Fras, Duh in

Bekafga odborniki; nadzorni odbor: Cerinsek, Šetinc, Derencin in Pirš. Navzočni so posebno toplo pozdravili izvolitve starega nacionalnega borca g. Slavka Reje v vodstvo.

Zbor bančnih uradnikov

Bančni uradniki, združeni v mariborskem pododboru Zveze bančnih uradnikov, so se večeraj sestali v mali dvorani Delavske zbornice k zboru. Zborovanje je otvoril mesto odstopivšega predsednika g. Viškalića g. Godnik. Po poročilih tajnika g. Senice in blagajnika g. Kurnika je spregovoril delegat bolniške blagajne g. dr. Vrandić, ki je obrazložil delovanje in pomen Pokojniškega zbora in bolniških blagaj. Nato je povzel besedo zvezni tajnik g. Kurtanč, ki je govoril o kolektivnih pogodbah, zaščiti privatnih nameščenec in pragmatiki ter poudaril, da je v naši državi še nekaj bančnih zavodov, ki nimajo pragmatike. Dotaknil se je tudi vprašanja fuzije bolniških blagaj in centralizacije Pokojniškega zbora. V odbor so se izvolili: Tomažič, Kurnik, Senica, Drago, Godnik, Senica Rudi, Bratoš, Tomac, Podlipnik in Potočnik. Odbor se bo konstituiral na prvi odobrovi seji. Pri slučajnostih je izpregovoril dolgoletni zaslužni predsednik, sedanjí tajnik trgovskega gremija g. Franc Skaza, ki je želel novemu odboru najlepših uspehov.

Iz akvaristove torbe

O življenju v lužah.

»Ko iščemo v vročem poletju, korakajoč po močvirnih, pisanih travnikih našega Barja, obojna mesta za počitek, se nam ni treba bati, da bi morali daleč hoditi, kajti jarkov je nič koliko, spremljajo jih pa, navadno obojestransko, temno zelene ješje, vmes je pa čisto kaka belolubnjata breza, temna smreka in v starosti osivela vrba, a celo kak hrast in jasek, ki sama ne veeta odhod sta se vzela, se dvigata ponosno v vrsti obalnih dreves. Torej sece dovolj za akvarista, samo da ni popolna, kajti skozi vejčje se prikrade sončni žarki, igrajo se po licu na zemlji leščega, božajoč mu spuščene veke in vzemirajoč spodaj počivajoče oči.

Tu in tam nas pa vabijo v svoj hladni objem cele skupine teh staroselcev našega Barja in prijazno nam kimajo nasproti, šepetajo v rahlem vetriču. Ko se približamo taki skupini, opazimo navadno, da se sajto drevesa na nedrhih neznanne vodice, ne jarka, ne jamice. Plitke lužice so to, ki jih pa ne ememo zamenjati z barskimi okni, kjer prvine voda z dna. Mirna je gladina takih lužic, dno pa črno. Redke skupine rastlin so na dnu, v sencih obalnih velikarov životarijo, umirajo. Nekaj šopkov temnega rmanca in žabjega lasu v lužici, mecatolistna perunka in v sencih obledela spominčica ob vodi, to so edini otroci sicer tako rodne boginje Flore. Ni življenja, nič se ne gane!

Ze smo si izbrali mesto za počitek, ko voda prav lahko zalavoli. Prešla je utrujenost! Pogledajmo! Ne traja dolgo, ko se prikaže pod gladino glava pupka. Po zrak je prišel in izginil. Kmalu potem zagledamo okroglo stvarčico, ki se ustavi pod gladino, na robu se ji zasveti majhen biser in že jo je pogoltno črno dno. Hrošči si je vzeli mehurček zraka. Počasi in oprezno stopamo okoli luže. Nenadno nas prestraši glasen plusk in ravno smo še videli zadnje nožice žabe pod rmancem; začarana kraljčica v svojem kraljestvu. Akvaristu to seve ne zadostuje, prepričati se mora, lahko so tudi činklje v luži, mirno je tu. Poskusimo z mrežico. Nu, globoko ne moremo prodreti, kajti nože ješje se kopajo v blatu. Zajeli smo pa dovolj blata in listja. Ko malo pobreskamo, se nam zasveti rdeče. Črna pupka smo ujeli z rdečim trebuhom. Majhni miakarji so tu v mreži, poleg njih večji svitki z njihovimi tanjšimi sorodniki. Tudi nekaj ličink kačjih pastirjev, mlajših in starejših, leze obupno po blatu, mladoletnica s svojim tronitkastim repkom. Na Hstih so beli ploščati črvički iz rodu dendrocoelov, mali potapnik, nekaj majhnih črnih in rjavkastih hroščev in postrance dopolnjujejo plen. Samo še par rumenkasto rjavih kamenčkov je v mreži.

Razmišljajoč, kako so ti okrogli kamenčki prišli v lužo, smo si enega natančno ogledali in ugotovili pritiklavo okroglo školjko. Večje ne merijo več ko 8 cm, manjše lečaste pa ne več ko 4 do 5 mm. Te pritiklave školjke so grahovke in leče, spadata v rod sifonati (Siphonata) in v rod Cycloclidov. Vedno jih najdemo v blatu. Ko denemo te školjke v akvarij, se lečke hitro zarjave, grahovke si pa potesčejo svoj prostorček. Če se nemotene, iztegnejo dotekalko in izmetalko v obliki daljše belkaste dvoceve iz lupine. Z dotekalko vsesajo z vodo vred pritiklavo hrano, mikroskopske kotočnike in praživalce, a tudi manjše račiče l. dr. V akvariju, kjer vode ne menjamo, je dovolj teh živalic. Boj redko se pripeti, da se obesi kaka školjka seve nehotne na plavut potzače, priščipaje se z lupinami, kar pa ne traja dolgo. Dvospolne so naše školjke. Mladici se razvijajo v notranjosti in zapuste roditelja, ko so popolnoma razviti. Če si vzamemo malo barskega blata lečke in grahovke domov, je opazovanje teh živalic prav zanimivo.

Pri nadaljnjem zajemanju v lužici ujamemo vedno iste živalice. Zaba je že davno zapustila svoje skrivališče in nas opazovala z nasprotno komaj poldmruti motor oddaljene obale. Res je kraljica luže, nobene druge ni. — V največjem miru živi družina vseh navedenih bitij v luži, a vendar samo navidezno. Tako bo žaba takoj popadla kačjega pastirja, mladoletnico enodnevnic in druge mušice, čim bodo zapustile vodo in se na steblo kake rastline prelevile. Pupek preži na majhne postrance, ličinke, hrošče in račiče. Ravno tako ravnajo ličinke kačjih pastirjev, hroščev, pa tudi hrošči sami. V vodah je pač tako, da ne priznave večji manjšemu, vendar brez sovraštva. Samo za časa svalbe je opaziti pri nekaterih vodnih živalicah, zlasti v akvariju, očito sovraštvo, kakor n. pr. pri veleperkah, zeti, pedzirkih in zobokrapovcih. V akvariju je opaziti čisto tudi zavist zaradi hrane in za zavist preide čisto v sovraštvo. Zanimivo je pa prirojeno sovraštvo med ribami roparicami in piškurnim našim sovraštvo med dnevnimi in nočnimi pticami. Sicer pa v prirodi ni sovraštva pri umno manj razvitih bitjih; nedvomno se pokazuje šele pri opicah in polopcih.

Naročite — čitate
»LJUBLJANSKI ZVON«

Jadranska straža v Ljubljani neumorno deluje

Ljubljana, 10. februarja. Sinoči je krajevni odbor Jadranske straže polagal račune svojega dela v preteklem letu v dvorani OUZD pod vodstvom predsednika g. Pogačnika, tajnika TPD. Predsednik je v uvodu naglašal, naj prve besede veljajo pokojnemu kralju Uredniku, nato pa se je spominjal številnih preminulih članov. Zlasti Stupice in dr. Rožiča, ki sta bila oba med njenimi ustanovitelji in člani prvega odbora. Zato jima JS ohranja časten spomin. Letošnje leto se začne v znamenju kongresa JS, ki bo v jeseni v Ljubljani. Predsednik je pozval člane naj se vsi najskrbneje pripravijo za ta kongres, da na ta način dokumentirajo ljubezen do našega morja. Kako globoko se je že zasidrala ideja JS v Ljubljani, nam kaže dejstvo, da šteje organizacija 10.000 članov.

V nadaljnjem govoru je poudarjal, da je naša naloga zahteva najkrajša zveza Slovencev z morjem. V ta namen se je osnoval poseben akcijski odbor, ki se mu je pridružila tudi JS. Potrebno je, da okrepimo našo organizacijo. Z veseljem je ugotovil, kako je podržala ideja JS zlasti med mladino. Potrebno pa je, da prodre med ves narod. Podrobno je nato še orisal delo posameznih sekcij, ki je bilo res na višini. Zahvalil se je tudi tisku za izkazane usluge, profesorju Vavpotiču za pravico repro-

dukcije kraljeve slike v admiralski uniformi, in drugim, ki so šli organizaciji na roko. Tajnik g. Joža Likovič je povedal, kako je odbor deloval za razširjenje ideje JS med našimi najširšimi plastmi naroda. 9. oktobra nas je zadelo najhujša nesreča, a kljub temu nismo klonili in bomo v bodoče še bolj budni stražarji naše zemlje in našega morja. Potem je tajnik navajal prireditve JS Organizacija šteje 4917 članov, med temi 142 ustanovnih in 20 dobrotnikov.

O stanju blaginje je poročal profesor Sič.

Po poročilu nadzornega odbora so sledile volitve in je bil z viharom odobravanjem za predsednika spet izvoljen tajnik TPD g. Pogačnik, v odbor pa naslednji: Pirkmajerjeva Marija, Ipavec Janko, Epih Tilen, dr. Berce, Ravljen Davorin, Gaber Ante, Kmetova Nada, Likovič Jože, Marjanovič Hubert, Pristov Filip, Bezjak Viktor, Verbič Anton, major Ungar Aleksander, dr. Guštin Alojzij, Golob Franc, dr. Frelj Ivo, dr. Kocijan Leon, Ogrin Rajko, profesor Bačič Jože; v nadzorni odbor: Hribnik Mihael, dr. Jeglič Zeljko, Mozetič Josip, dr. Julij Fellahier in dr. Soudat Miro.

Od teh je bilo izvoljenih 22 za delegate za oblastno skupščino.

Naši ribiči za svoje vode

Ljubljana, dne 10. februarja. Pri Mikliču so se sinoči v prav lepem številu zbrali naši ribiči, da na rednem običnem zboru pretresajo eno leto dejanja in nehanja svojega društva. Zborovanje je otvoril predsednik poslanec R. Pustoslavski, ki je najprej pozdravil zastopnika banske uprave inž. Jelačiča, predsednika in podpredsednika bratskega Lovskega društva, inspektorja dr. Beka in trgovca Jurjevca, zastopnika Kluba akvaristov prof. dr. Milana Serka in tajnika Hočevarja ter zastopnika veterinarskega bakteriološkega zavoda dr. Kocijana. Mariborsko ribarsko društvo je ljubljanskim tovarišem poslalo na skupščino pismo, v katerem jim želi najplodovitejših uspehov. Na slovesen način so nato zborovalci počastili spomin velikega, pravega ribiča, ki se je v preteklem letu za zmerom poslovil od nas, Viteškega kralja Ureditelja, ki je kot prvi iz visokega kraljevskega doma pokazal vso ljubezen in naklonjenost tudi ribičkemu spustu pri nas.

Tajnik Malenšek je obširno in podrobno poročal o delu društva v pretekli poslovni dobi, zlasti o ribarski razstavi, ki se je pod okriljem Zveze ribarskih društev vršila v prvi polovici septembra na velesejmu. Razstavo, ki je bila prva te vrste pri nas, je obiskalo nad 30.000 gostov in je tako v moralnem, kakor gnotnem pogledu dosegla prav velik uspeh. Za leto 1935, so izšle nove ribarske knjižice modre barve, veljavne za lov na vse vrste rib. Ribiči čuvaj, ki so imeli doslej svoje posebne izkaznice, bodo poslej imeli te nove ribarske knjižice. Veleposrednik Kenda na Bledu je na prošnjo odbora dovolil članom Slovenskega ribarskega društva trankiranje v spodnjem delu Bohinjskega jezera. Namesto običajne podpore od banske uprave je društvo dobilo brezplačno 15 licenc za ribarjenje belic v rečnici Tacen 19. Zelo dobro si društvo prizadeva, da bi kje v neposredni bližini Ljubljane dobilo za svoje člane v last ali v zakup svoje vode, a doslej se mu ni ponudila še nobena ugodna prilika. Ribarski kataster pa narekuje za prihodnje leto celo vrsto javnih družb, tako da se bodo kmalu od-

prle boljše možnosti. Lani je zveza nabavila za včlanjena društva pri banovinski ribogojnici 6.000 komadov enoletnih potočnic, 24.000 kom. zaroja in 140.000 iker, ki so se vlagale v potokih članov ribarskega društva okrog Ljubljane in v revirjih društev v Celju in Mariboru. Tudi letos je zveza naročila v ribogojnici za svoje člane 200.000 iker z očkami. Odločno je društvo nastopilo za ureditev čistilnih naprav pri rudniku Semniku nad Zagorjem in je v sporazumu z nadzorno oblastjo doseglo, da se bodo morali zakonski predpisi v bodoče bolj strogo izvajati, tako da bosta potoka Strabolka in Medija zavarovana pred strupeno nesnago. Svoje poročilo je tajnik zaključil s trdno vero, da bo društvo kmalu uspelo v svojem stremeljenju, da doseže lasten vodni revir.

Blagajniško poročilo, ki ga je podal svetnik železniške direkcije Tancig, izkazuje, da ima društvo v tem letu za seboj najboljše bilanco, kar obstoji. Kot poseben uspeh je blagajnik navajal ustanovitev samostojnega »Ribarskega vestnika«. Prej je bilo društvo glede glasila navezano na sarajevsko ribiško organizacijo in njen list, v katerem sta bili za Slovence rezervirani dve strani. Za komaj kaj višje stroške ima Slovensko ribarsko društvo zdaj svoje lastno glasilo. Ravnatelj Kopač je nato predlagal odboru za njegovo veliko vno in poštvalno delo absolutorij, tajniku in blagajniku pa je bila na predsednikov predlog izrečena še posebna zahvala. Gospodar in knjižničar Sulajg je nato še poročal o nujni potrebi dobro organizirane strokovne knjižnice in je svoja izvajanja prav tako zaključil z izrazom vere, da bo društvo čimprej doseglo svoje vodstvo.

Ko je bil s tem pretečni del dnevnega reda izčrpan, je predsednik Pustoslavski v kratkem, a lepego govoru sprožil predlog, da društvo izvoli docenta in primarija dr. Ivana Robida v priznanje za njegove velike zasluge v slovenskem ribarstvu za častnega člana. Dr. Robida se je že v času, ko je bil ribarski sport pri nas še privilegij Nemcev, od mentorstvu prvega zasluznega pionirja na tem polju, pokojnega

prof. Franketa in njegovega prijatelja dr. Ivana Tavcarja z vso ljubeznijo oboje študiju našega vodstva in življenja v njem. Njegovo delo o sulcu in lovu nanj je mostovina svetovnega slovesa. Po prevratu, ko so Slovenci z zgodovinsko pravico zavzeli svoje mesto v ribarski organizaciji, je dr. Robida postal njen prvi predsednik in njegova zasluga je, da je društvo preživelo

Snežni zameti po vsej državi

Oviran železniški promet — Silna burja s snegom na liški progi — V Bosni so ostali trije vlaki v snegu

Zagreb, 10. februarja. V Zagreb so prispeli vesti, da je bila včeraj na liški progi med Malovanom in Zrmanjo silna burja s snežnimi zameti. Zaradi tega je promet na tej progi delno ustavljen, delno omejen. Brzi vlaki med Zagrebom in Splitom sploh ne bodo vozili. Zadnji brzi vlak iz Splita je prispel včeraj jutraj v Zagreb. Potniški vlaki bodo vozili od Zagreba do Gračaca in od Splita do Knina.

Močna burja je bila tudi na sušaški progi, kjer je tudi promet oviran. Potniki, ki so prispeli včeraj jutraj iz Splita, so pripovedovali, da je vladalo v Splitu južno vreme in je deževalo, medtem ko je v Sinju zapadel precej visok sneg. Že od Labina jih je spremljal sneg, ki je bil zlasti gost okoli Zrmanje. Vlak si je komaj utiral pot skozi debeli sneg.

Telefonske in brzojavne žice okoli Knina so se potrgale zaradi tega, ker se je po nedavnem dežju vreme hitro ohladilo, tako da se je nabral na žicah led, in ko je žice zdaj obtežili še sneg, niso več mogle vzdržati teže. Snega je bilo včeraj v Kninu čez 20 cm.

Snežni zameti so bili posebno močni

do danes tako sročen napredek in razvoj. Predlog predsednika Pustoslavškega je bil toplo sprejet per acclamationem. Po kratki debati je bil nato izvoljen s majhnimi izjemami stari odbor s predsednikom Rastom Pustoslavškom. Pri slednjem je bilo naposled sklenjeno, da društvo inventar, ki si ga je nabavilo za razstavo, najboljšemu ponudniku proda.

med Gračacem in Pribudičem. Avtobusne zveze Knina z vsemi okoliškimi kraji so ustavljene. Vlaki iz Splita so prispeli včeraj v Zagreb s triurnimi zamudami.

Beograd, 10. februarja. Včeraj je zapadel zlasti visok sneg v Beogradu, vzhodni Srbiji in Velikem Gradistu. Železniški promet na progi Sarajevo—Mostar je prekinjen. Zaradi ponovnega ledu je oviran tudi parniški promet na Dunavu, ki so ga pravkar obnovili. Zagrebški vlak je prispel včeraj v Beograd z dvournu zamudo.

Sarajevo, 10. februarja. V soboto popoldne je začelo v Sarajevu gosto snežiti in v nekaj urah je ležal po ulicah čez 30 cm debel sneg. Tramvajski promet so morali začasno ustaviti.

Pozno popoldne včeraj je prešla železniška uprava vest, da je na stotine železniških delavcev zaman čistilo progo pri Jablanici, kajti ko so jo očistili na enem kraju, jo je snežni metej zasul na drugem. Na progi so v snegu obšli dva tovorna in en potniški vlak.

V bližini postaje Rogatica so veliki snežni plazovi zasuli progo.

Brezposelni profesorski kandidati so si ustanovili organizacijo

Ljubljana, 10. februarja. Gospodarska stiska in brezposelnost, ki je posegla že tudi v vrste mlade inteligence, sta dali povod, da so se brezposelni diplomirani filozofi združili v Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov. Namen društva je, pomagati članom pri reševanju eksistenčnega vprašanja ter jim v največji sili nuditi moralno in materialno pomoč. Brezposelnih diplomiranih filozofov je tines v dravski banovini nad 70.

Ustanovni zbor se je vršil danes dopoldne na državni učiteljski šoli. Udeležili so se ga skoro vsi brezposelni diplomirani filozofi, ki stanujejo v Ljubljani. Kot zastopnika ljubljanske sekcije Professorekga društva sta ustanovnemu zboru prisostvovala profesor g. Vazzaz in profesor g. Bajuk.

Otvoril je zbor predsednik pripravljalega odbora g. Lovše in se spomnil v uvodu tragične smrti kralja Ureditelja in predlagal pozdravni brzojavki ministru prosvete in ministru za socialno politiko in narodno zdravje dr. Marušiču. Ker se je izvedelo, da pride minister g. dr. Marušič te dni v Ljubljano, je bilo sklenjeno, da se zgodi pri njem deputacija, ki mu bo ustno poročala o društvu in njegovem pomenu. Posebej se je še predsednik zahvalil ljubljanski sekciji Professorekga društva za njeno naklonjenost in pomoč pri ustanovitvi društva. Nato je profesor Vazzaz v imenu Professorekga društva pozdravil zbor ter želel mlademu društvu dosti uspehov.

Predsednik je podal še kratko poročilo o delovanju pripravljalega odbora, prečital pravila, nato pa so sledile volitve odbora. Za predsednika je bil izvoljen g. Lovše, za podpredsednika Mihelič, za odbornike Milčinski, Perko, Arko in Jug. Kot zastopnik Professorekga društva je bil v odbor delegiran profesor Vazzaz. Po volitvah je predsednik g. Lovše prečital resolucijo, ki jo bo društvo poslalo ministrstvu prosvete, ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja in banski upravi. Glavne točke resolucije bi bile v kratkem nastopne:

1. Pri nastavitvah v srednješolski službi naj imajo prednost oni brezposelni diplomirani filozofi, ki so že bili v državni, odnosno prosvetni službi, pa so bili reducirani, drugi pa po vrstnem redu, kakor so diplomirali.

2. Iz bednostnega sklada banske uprave naj se omogoči brezposelnim profesorskim kandidatom nadaljnje študijsko delo v okviru njihovih strok.

3. Na meščanskih šolah, kjer nedostaja izprašanih meščansko-šolskih učiteljev, naj se nastavijo brezposelni diplomirani filozofi.

4. Prosvetna uprava naj gre članom na roko tudi pri nameščanju na zasebnih šolah. 5. Posebno stališče zavzemajo oni naši člani, ki študirajo filozofsko in pedagoško skupino in ki zdaj zaradi redukcije filozofije na srednji šoli in letnikov na učiteljskih šolah ne pridejo na vrsto. Zato naj se filozofski predmet spet uvede v srednjo šolo.

6. Službena doba srednješolskih profesorjev naj se skrajša na 30 let; upokoje naj se vsi oni, ki so svojo službeno dobo že odslužili in na srednjih in meščanskih šolah naj se ukine vsako preobremenjevanje že nastavljenega učitelstva. Ako se zgodi to, bo že samo v dravski banovini praznih nad 70 mest, ki jih bodo lahko zavzeli zdaj brezposelni profesorski kandidati in se nam ne bo bati še večje brezposelnosti v tem oziru.

Glede na omenjeno resolucijo se je vnela živahna debata, ki je pokazala vse peče probleme in smer, v kateri mora delovati DBPK. Stavljeno je bilo še več drugih predlogov, ki pa so bolj notranje-organizacijskega značaja.

Omerzova tolpa v brežiški okolici

Brežice, 9. februarja. »Strah spodnje Stajerske«, kakor bi ga lahko imenovali v slogu naših prednikov, razbojniški France Omerza, za katerim je policija izdala tirnico, a so bila doslej vsa zasledovanja zaman, je s svojo družbo vztrajno na delu in preseneča z nočnimi obiski in vliomi v premočne hiše zdaj tukaj, zdaj tam. Orožnikom se je sicer posrečilo, da so večino njegovih pajdašev polovili in pozapirali, a kakor vse kaže, se njegova vlomilska družba stalno obnavlja z novimi močmi.

Pred nekaj dnevi so se vlomilci, katerih sled kaže po vseh znakih za Omerzo, pojavili tudi v brežiški okolici. V Kapelah pri Dobovi so ponoči obiskali hišo posestnice

Marije Valenčičeve in so dobesedno do kraja oplenili spalnico, opremljeno z dragoceno posteljnino, vredno 4000 Din, dvoje preprog, ki sta vredni 4000 in 5000 Din, 22 belih rjuh, 22 prevlečk za blazine in ce- le kupe brisač, servijet, namiznih prtov, moškega perila, žepnih robcev in nogavic. Okradena posestnica trpi v celem okrog 23.000 Din škode. Prebivalstvo vseh srezov na področju celjskega okrožnega sodišča, ki si ga je France Omerza s svojimi pajdaši izbral za torišče svojega vlomilskega dela, si vroče želi, da bi bilo že rešeno strašne razbojniške nadloge.

Nevarnosti v gorah

Ljubljana, 9. februarja. Včeraj je TK Skala v šoli na Ledini nadaljevala v okviru svoje alpinistične šole s predavanjem o nevarnostih v gorah. Klubov podpredsednik g. ravnatelj Franjo Vilhar je pripravil svoje predavanje kot izkušni alpinist in strog opazovalec vzrokov alpinističnih nesreč. Po stvarni obrazložitvi poudarja za splošni pohod v planine, ki temelji na notranjem hotenju posameznika, vendar pa tudi na modri propagandi in drugem, je našel vzroke številnih planinskih nesreč. Nepopolnost planinca, kakor nezadostna oprema in podcenjevanje planinskih poudgov, so nešteto krat vzroki nesrečam. Ugotovljeno je, da se največji odstotek nesreč dogaja pri novincih, ki premalo poučeni pohajajo v planine.

Planinske nevarnosti je treba deliti v objektivne, subjektivne in povzročne. Objektivne so one, ki so v naravi sami, kakor nagli vremenski preobrati, megla, snežni meteži, nevihte, močna solnčna pripeka itd., zaradi česar je potrebno dobro opazovanje vremena. Subjektivne nevarnosti pa izvirajo iz človeka samega ter se izražajo v slabosti, neodpornosti, njih vzroki so pa tudi rekorderstvo in čisti hlepje. Povzročne nevarnosti so proženje kamenja, plazov in slinčvo. V izogib vsem tem nevarnostim je potrebno temeljito znanje vsakega planinca v tem pravcu, da se more izogniti vsem nesrečam, ki pretijo v planinah. Vpravl zaradi tega neznanja je padlo toliko žrtev v planinah. S priceljanjem nazornih slik je izpolnil predavanje, kateremu so sledili vsi z največjim zanimanjem. Tudi temu predavanju so prisostvovali štirje gg. oficirji od planinskega polka.

Veličasten pogreb zavednega sokolskega delavca

Trbovlje, 9. februarja. Sokolske vrste je hudo prizadela mnogo prežgodnja smrt vrliga sokolskega delavca, duhovnega ustanovitelja in podkapelnika mlade sokolske godbe br. Makska Čehovina. Veličasten pogreb, kakršnega še niso videli Trbovlje, je pričal, kako je cenilo vse naravno prebivalstvo delo tega idealnega sokolskega delavca. Pogrebne svečanosti je aranziral Sokol, da se oddolži svojemu zvestemu bratu za njegovo požrtvovalno delo. Ob krsti so tvorili častno stražo sokolski godbeniki. Združeni pevski zbori so mu zapeli v slovo. V žalnem sprevodu pa so delovali 3 godbe: delavska, železničarska in sokolska, ki mu je zaigrala žalostno »Usliši nas, Gospode ob odprtem grobu«.

Takoj za križem so se uvrstile ogromne množice pokojnikovih stanovskih tovarišev, delavcev in Sokolov v civilu, za temi je igrala žalna koronica železničarska godba, za njo je jedrila sokolska konjenica, dalje so korakali domači in zagorski Sokoli v kroju z dvema člankoma in enim naraščaj-skim praporom, katerim se je pridružil tudi prapor NSZ. Sledili so pevski zbori in Delavska godba. Za krsto so šli sorodniki, za temi sokolska godba in potem velika množica ženstva. Ob odprtem grobu se je poslovil od nepozabnega pokojnika sokolski prosvetar br. inž. Stefe, nato je govoril solz-nih očih predsednik godbenega oddelka br. Toman. Njegov govor je izražal veliko bol za izgubljenim voditeljem. Praproji so se prikloili, ogromne množice ljudstva so se začele razhajati s solzami v očeh. Makso! Ves si bil naš, ves sokolski! Podivaj mimo po težkem trpljenju, v srcih sokolskih bratov pa bo živel spomin na Tebe trajno, dokler se bodo čuli akordi sokolske godbe, ki si ji bil Ti ustanovitelj!

Objave

Ljudska univerza v Ljubljani. Drevi ob 20. bo predaval v dvorani Delavske zbornice profesor in primarij g. dr. Zalokar Alojzij o boju proti raku. Vstopnine ne bo.

Kupujte domače blago!

Ta nasvet je na mah pomiril razburjeno ženo. Ko je bila kakšno minuto premislila, je rekla možu: »Jutri boš med potjo v ministrstvo stopil v pisarno zavarovalnice »Pomoči« in jim boš pokazal dežnik in zahteval poravnano škodo.«

Gospod Oreille se je razburil: »Tega ne storim za nič na svetu. Izgubila sva osemnajst frankov, a ne bova zaradi tega umrla.«

Naslednjega jutra se je napotil v pisarno s palico. Bilo je, hvala Bogu, lepo vreme.

Gospa Oreilleova je bila sama doma in še zmerom ni mogla preboleti izgube osemnajstih frankov. Položila je bila dežnik na mizo v jedilnici, stopala okrog njega in se ni mogla odločiti ne za eno ne za drugo.

Neprestano je mislila na zavarovalnico. Toda bala se je zasmehljivih pogledov gospodov, katerim naj bi obrazložila vso nesrečo, zakaj pred tujci je bila plaha, rada je zardela za prazen nič in je že prišla v zadrego, če je samo morala nagovoriti neznanca.

Pa vendar jo je mučil spomin na izgubo neprestano. Kaj naj stori? Ure so minile, a ni se še odločila. Zdajci je dozorel v njej sklep.

»Sama pojdem k »Pomoči« Bomo videli!«

Toda prej se mora dežnik primerno poškodovati, da bo nesreča še vidnejša. Vzela je vžigalico in ožgala vstavljeno krpo in še rob okoli in okoli. Potem je zvala žalostno prikazen dežnika in pritisnila čezeni gumijast obroč. Dala je klubok na glavo, oblekla površnik in stopla z naglimi koraki proti Rue de Tivoli, kjer je bila pisarna njene zavarovalnice.

ELITNI KINO MATICA

Danes

MADAME DOLORES del Rio

v pustolovščinah divne

DUBARRY

Film tepe igre, petja, smeja in zabave.

Predstave ob 4., 7. in 9¼ uri

Gui de Maupassant:

Dežnik

Gospa Oreilleova je bila varčna. Pazila je na vsak novic in je imela vrsto strogih načel, kar se je tikalo pomnožitve denarja. Služkinja se je morala zmerom poslužiti vseh umetnosti govora, preden je lahko vzela torbo v roke za nakupovanje na trgu. In gospod Oreille je dobival od žene denar za svoje osebne potrebe le v velikih težkočah. Pri tem pa sta bila oba bogata in nista imela otrok. Gospa Oreilleova je zmerom strašno zbolelo, kadar je moral kak novic in hiše. Vsakokrat, kadar je plačala kak večji znesek, je tisto noč slabo spala.

Oreille je neprestano ponavljal svoji ženi: »Nekoliko bolj dobrotno roko pa bi se lahko imela, saj ne porabiva niti obresti.«

Zena pa mu je odgovarjala: »Nikdar ne veš, kaj se bo še vse zgodilo. Boljše je, da imaš več kakor manj.« Bila je majhna ženska okrog štiridesetih let, živahna, razburljiva, precej gubasta, vendar še čedna.

Njen mož se je stalno pritoževal zaradi pritrgovanja, ki mu ga je nalagala žena. Zlasti tisto pritrgovanje, ki se je tikalo njegove ničemurnosti, mu je bilo nevšečno. Bil je pisarniški predstojnik v ministrstvu za vojsko. To službo je opravljal samo na željo svoje žene, ki je hotela še pomnožiti premoženje.

Ze dve leti ga je v splošen posmeh tovarišev puščala v pisarno z zakrpanim dežnikom. Ko se je mož naposled le naveličal zasmehovanja, je zahteval od žene, da mu kupi nov dežnik. Kupila je takega za osem in pol franka (vrednost predvoj-

nega franka), reklamni predmet v veliki trgovini. Ko so njegovi tovariši videli nov dežnik, ki je prihajal trenutno v tisočih v promet v Parizu, so se znova začeli norčevati iz siromaka in gospod Oreille je strašno trpel. Dežnik je bil seveda brez vrednosti. Po treh mesecih ni bil več uporabljiv in veselost v ministrstvu je bila čedalje splošnejša. Celo pesem so skovali na dežnik in slisal si jo lahko od jutra do večera v vseh nadstropjih velike zgradbe.

Oreille se je silno razburjal. Nazadnje je odločno zahteval od žene, da mora kupiti nov dežnik, in sicer tak iz dobre svile za dvanajst frankov.

Kupila je dežnik za osemnajst frankov in rekla možu, vsa zardela od besa: »Tega boš nosil najmanj pet let.«

Oreille je slavil zmago in je bil deležen v pisarni splošnega občudovanja.

Ko se je zvečer vrnil domov, je soproga vznemirjena pogledala dežnik in rekla: »Ne imaj z zvitega, da se svila ne bo lomila. Pazi nanj, zakaj kmalu ne dobiš novega.«

Vzela ga je v roke, odrinila gumijast obroček, ki je oklepal blago, in strlesla dežnik, da so se gube malo zravnale. Zdajci je ostrmela: Okrogla luknja se je pokazala v blagu. Nedvomno izžgana s cigaro.

»Kaj je to?« je vzkliknila.

Njen mož je mirno vprašal, ne da bi jo pogledal: »Kaj pa?«

Kar dušilo jo je od besa; nič več ni mogla govoriti.

»Ti... ti si... ti si dežnik prežgal.«

Glej... Planila je vanj, kakor bi ga hotela udariti, in mu je pomolila pod nos malo, okroglo luknjo.

Ves osupel je zajekal: »Kaj je to? Ne vem! Jaz nisem tega napravil, prisegam! Ti Resnično ne vem, kako se je to zgodilo.«

Zena je vpila: »Stavim, da si se v pisarni igral z njim, da si z njim okrog skakal, ga odpiral in ga vsem razkazoval.«

Mož je odgovoril: »Samo enkrat sem ga odprl, da sem ga pokazal, kako je lep. To je vse! Prisegam!«

Zena se je kljub temu tresla od jeze in razgrajala na način, ki miroljubnemu človeku napravljala domače ognjišče strašne, kakor je boljše v dežju krogel.

Naposled je odrezala košček svile iz starega dežnika, ki ni bil iste barve, in je z njim zakrpala luknjico. In drugega jutra se je gospod Oreille napotil v pisarno s ponižnim obrazom in popravljenim dežnikom. Postavil je dežnik v omaro in ni mislil nanj več, kakor misli človek na neprijeten spomin.

Komaj se je vrnil zvečer domov, mu je strgala zena dežnik iz rok, ga odprla, da bi ga pregledala, in je kar otrnila pri pogledu na novo poškodbo, ki jo je bilo nemogoče popraviti. Dežnik je bil vseh majhnih luknjah, ki so očito nastale od prežiga, kakor bi kdo gorečo pipo izpraznil nad njim. Zdaj je bil dežnik popolnoma pokvarjen.

Zena je strmelja vanj, ne da bi rekla besedo, preveč besna, da bi lahko spravila skozi grlo kak glas. Tudi Oreille je opazoval poškodbo z osuplim in prestrašnim obrazom.

Potem sta pogledala drug drugega in on je povsli pogled; tedaj mu je vrgla ugodni-

Dogodki po širnem svetu

Največja vojna ladja na svetu

Angleška vojna ladja »Hood«, ki je največji brod svoje vrste na svetovnih morjih, ki je pri zadnjih manevrih angleške mornarice trčila v neko drugo ladjo, se vrača v domače pristanišče Portsmouth

Mravlje niso tako vzorne živalce

Že od nekdaj veljajo mravlje za vzorna živa bitja. Kot njihove največje vrline se slavijo njihova marljivost, štedljivost in izrazit socialni čut. Na zadnjem kongresu naravoslovcev v Angliji pa je prof. Huxley izjavil, da te ljube mravlje v resnici niso kdove kako marljive, vsaj v zrelejši dobi ne. One namreč silijo mlajše mravlje, da naporno garajo. Mimo tega imajo mravlje sužnje. Napadajo potujoče tuje mravlje iz zasede ter odvajajo ujetje živalce v svoja mravljišča. Ako ima mravljišče več sužnjev, kot jih potrebuje, jih proda drugemu mravljišču.

Profesor Huxley je pri tem pozabil povedati, kakšno ceno dobijo mravlje za prodane sužnje. Bržkone so to mravljinčje »krave«. To so uši, o katerih je že dolgo znano, da jih mravlje zapirajo in molzejo. Sladki sok, ki ga odvajajo tem ušem, pa dajejo samo mladini, medtem ko hrepenijo dorašle mravlje po vse močnejši pijači. So namreč jagode, katerih sok opijani mravlje; željno ga srkajo kapljico za kapljico, dokler se pijane ne opotekajo po gozdu. Ako v tem stanju tudi rade pojejo ali razgrajajo, učeni profesor ni povedal.

Sanje v življenju primitivnih narodov

Ako si hoče v Kamčatki moški pridobiti naklonjenost dekleta, zadostuje, da ji pove, da mu je bila v sanjah dobra. Dekle smatra potem za velik greh, če bi ne hotela postati njegova žena. Kar primitivni človek v sanjah vidi ali doživi, je zanj gola resnica. Vidni in nevidni svet sta mu ena sama usta. Ako se Avstralci sanja, da najde na nekem mestu labudje gnezdo, gre tja prepričan, da bo gnezdo v resnici našel. Ako sliši od prijatelja, da se je temu kaj slabega o njem sanjalo, ga dela to za dolgo na moč nesrečnega, zakaj zgoditi se mora, kar sanje oznanjajo. Na ta način povzroča dejstvo, da je človek odgovoren za vlogo, ki jo ima v sanjah drugega, čudne zapletitve. Tako je za pri-

mitivnega človeka nekaj samo po sebi umevnega, da uvaža doživljanje v sanjah.

Slavni raziskovalec Livingstone pripoveduje o nekem majhnem afriškem poglavarju, da je dal umoriti vsakogar, o katerem se mu je dvakrat, trikrat sanjalo. Homerjeve besede, da so sanje sestre smrti, veljajo za primitivnega človeka v pravi pomeni besede.

V bivši nemški Vzhodni Afriki pomeni sanjati prav toliko kakor biti na pol mrtve. V sanjah gre duša iz telesa, se napoti v deželo sanj in se pri prebujanju vrne spet v telo nazaj. Ako poslikajo človeka, kadar spi, potem duša ne najde več svojega bivališča in človek mora umreti.

Moderni Babilon v snegu

Pogled na romantični pariški Montmartre

Čim bolj se je bližala smotru, tem počasnejši so postajali njeni koraki. Kaj naj reče? Kaj ji bodo odgovorili?

Gledala je po hišnih številkah. Še osemnajst jih manjka. Prav, da ima še toliko časa za razmišljanje. Zdajci se je zganila. Za to vrata in nad njimi je zapisano z zlatimi črkami: »Pomoči!«, zavarovalnica proti ognju. Torej je že na smotru. Obstala je za sekundo, bojazljiva in sramečljiva, šla mimo, se spet vrnila, ponovno stopila mimo hiše in se znova vrnila.

Naposled si je rekla: »Nič ne pomaga. Čim prej, tem bolje.«

Ko pa je stopila v hišo, je kljub vsemu narejenemu pogumu čutila, kako ji bije srce.

Prispela je v veliko sobo, ki je imela v sredi številne majhne šalterje. Iz vsakega šalterja se je videla moška glava.

Pojavil se je moški s kupom papirja. Opogumila se je in vprašala s tihim, nezanesljivim glasom: »Oprostite, ali mi lahko poveste, kam naj se obrnem zaradi popravila ožiganih predmetov?«

Možak je odgovoril s polnim, globokim glasom: »Na oddelek za nesreče, prvo nadstropje, levo.«

Ta odgovor jo je še bolj oplašil; najrajši bi bila šla, ne da bi rekla besedo. Iz vsakega šalterja tistih osemnajst frankov. Ko pa je ta znesek v duhu spet ocenila, se ji je pogum vrnil in nastopila je pot v prvo nadstropje, razburjeno sopeča in na vsaki stopnici postavljajoča.

Kmalu je našla vrata in potrkala je. Razločen glas je zaklical: »Naprej!«

Stopila je v veliko sobo, v kateri so se trije gospodje, obloženi z redi, resno in svedčano razgovarjali.

Eden izmed njih je vprašal: »Kaj želite, gospa?«

Ni vedela, kaj bi rekla, in zajecelja je: »Prihajam... prihajam... zaradi neke nezgode.«

Gospod ji je vljudno ponudil stol: »Sedite, prosim, takoj vam bom na razpolago.«

Potem se je spet obrnil k onima dvema in je dalje kramljal z njima: »Torej, gospodi, družba misli, da je dolžna izplačati vam le štiri stotisoč frankov in ne prizna zahteve nadaljnjih stotisoč frankov. Opis dejanskega stanja pravi, kakor rečeno...«

Eden izmed obeh gospodov ga je prekinil: »Dovolj, dovolj gospod, zadnjo besedo bo govorilo sodišče. Midva sva svojo nalogo izvršila.«

Po večkratnih ceremonialnih poklonih sta gospoda šla.

Če bi mogla z njima izginiti, bi to storila. Pobesnila bi in žrtvovala tistih osemnajst frankov. Toda, ali more zdaj oditi? Gospod se ji je približal in se ji priklonil: »Kaj želite, milostljiva?«

Sunkovito je izpregovorila: »Prihajam... zaradi tegale.«

Ravnatelj je pogledal z naivnim začudenjem predmet, ki mu ga je pokazala.

Poizkušala je s tresočo se roko odriniti gumijasti obroček. Po kratkem naporu se ji je to posrečilo in hlastno je odprla preključno razvalnilo dežnika.

Gospod je sočutno rekel: »O, ta pa je res žalosten.«

Pojasnila je oklevaje: »Dvajset frankov je veljal.«

Gospod se je začudil: »Res! Toliko?«

»Bil je izvrsten dežnik. Prinesla sem ga, da ga pokažem.«

»Prav, prav, a ne razumem, zakaj bi nas

Tudi v sanjah narejeno potovanje smatrajo kot resnično izvršeno potovanje.

Neki afriški raziskovalec poroča: »Vrnil sem se spet k poglavarju in sem se silno začudil, ko sem ga našel sedečega pred hišo in oblečenega v evropska oblačila. Povedal mi je, da je bil ponoči v sanjah na Portugalskem, Angleškem in nekaterih drugih deželah. Zaradi tega se je oblekel po evropsko, ko je vstal, in povedal svojim podložnikom, da se je pravkar vrnil iz dežel belih ljudi. Vsi, ki so ga obiskali, so mu morali podati roko ter mu čestitati, da se je srečno vrnil domov.«

Brzovjavne žice oznanjajo vreme

Že mnogokrat so trdili, da se da iz brnenja brzovjavne žice, ki zvoni kot pozdrav iz vsega, sklepati na mraz in lepo vreme. Češki učenjak Šindler je začel preučevati to reč, da bi doživel, koliko je resnice na tem. Kmalu je doživel, da žica brni samo ob severovzhodnem vetru in samo ob gotovi jakosti vetra. Ob drugem vetru ni niti enkrat ugotovil brnenja. Podoba je, da je odvisno brnenje od izvestnega kota v katerem zadene veter ob žico. Ker severovzhodni veter malone zmerom prinese izboljšanje vremena, ki je pozimi prav pogosto povezano z mrazom, se lahko sklepa, da pomeni brnenje žice ugodno vreme.

Kjer se milo cedi iz zemlje

V Arabiji, Siriji, Mali Aziji, tudi v južni Italiji rasto rastline, katerih sok uporabljajo kot milo za umivanje. V Zapadni Indiji uporabljajo sok agave zelo pogosto namestu drugega mila. Sok iztisakajo iz listov rastline in ga posušijo na soncu. Tako naravno milo prodajajo v obliki krogel. To milo se tudi peni, zlasti če ga uporabljajo z morskjo vodo. To milnato zelišče raste posamezno tudi na Angleškem in Švedskem. V tej zadnji deželi ga je ponekod tudi prav v obliki in ljudje umivajo z lugom iz te rastline ovce, preden jih strižijo. Če se doda še pepelnati lug, perejo lahko tudi perilo prav dobro z njim.

Najdragocenejše so perzijske preproge

Po vsem svetu slovijo orientalske preproge, ki jih izdelujejo v Perziji, Turkestanu, Afganistanu, Indiji in Kitajski. Na najboljšem glasu pa so perzijske preproge, katere največ izdelujejo v Perziji živeči Arabci. Ti ljudje so v resnici veliki umetniki. Njihov izdelek ni nikoli enoličen, obe plati nista nikoli enaki, in vednar je celotni učinek vedno harmoničen. Za lepoto perzijske preproge je odlični učinek barv. Tega umetnik vedno sproti komponira za vzorec, ki je dostikrat zelo kompliciran; toda vzorca nima narisane pred seboj, temveč mu lebdi v mislih kot dovršena risba. Za en kvadratni meter perzijske preproge potrebuje tkalec kakih 35 dni. Najlepše in naj-

dragocenejše so svatovske preproge. Preproge, katere pogrinjajo za sprejem gostov, so tudi še dokaj drage, dasi cenejše. Molitvene preproge imajo verske okraske. Spet drugačne so preproge, ki z njimi pogrinjajo mrtve in grobove. Perzijske preproge se lahko razločujejo od turških, ker pogosto prinašajo podobne ljudi in živali, česar turške nimajo. Turške preproge so malone brez izjeme svatbene preproge. Najlepša barva perzijske preproge pa je sinja barva neba. Evropeci še niso razvili jali vprašanja, po čem določajo domačini vrednost preproge.

Praprebivalci Amerike

Dolgo časa so učenjaki menili, da so Indijanci tudi ameriški pradomačini. Novejša znanstvena raziskavanja pa so to naziranje zelo omajala. V Ameriki so pradomačini bivali že davno pred Indijanci, s katerimi so se sčasoma pomešali. Ti pravi ameriški praprebivalci so prejkone prišli iz Azije, in sicer preko Aleutskih otokov in Alaske. Nedavno so na nekom otoku našli prostorna prazgodovinska ležišča, ki brez dvoma kažejo sledove pravih ameriških pradomačinov. A tudi ti praprebivalci, bržkone Mongoli, pripadajo dvema plemenoma. Narodni muzej v Washingtonu in Smithsonian Institute odposljeta v kratkem posebno odpravo na ta otok, ki bo natanko preiskala najdišče in najde ter skušala ugotoviti pot, po kateri so azijski praljudstva prišla v Ameriko. Domnevo, da so azijski pradomačini dospeli v Ameriko, pa utemeljuje še neko drugo dejstvo. V južno-ameriških Andah živijo še dandanes ostanki ljudstva, ki nimajo ničesar skupnega z južnoameriški Indijanci. Njih barva je rumena in spominja na Mongole. Neka druga odprava iz Washingtona bo proučevala tudi to zadevo.

Muha, ki gradi zrakoplove

To je neka muha z znanstvenim imenom Empis tessellata. Samec naredi iz nestetih majhnih mehurčkov zelo majhen zrakoplov. V srednjem delu je zaprta majhna žuželka za samico kot svatovsko darilo, da jo požre. Na takem zrakoplovčku se pelje samec na ogled v čaka, da sede kaka samica na čudno vozilo. Ko se to zgodi, se zrakoplov spusti navzdol in zaseda na kaki travnatki bilki. Po združitvi spusti samec zrakoplov na zemljo, kjer postane njegovo tkivo plen mravelj.

Zmagovalec na zračni progi Pariz-Madagaskar

Pilot Genin, ki je posekal dosežani rekord na zračni liniji Pariz-Madagaskar za celih 18 ur

Živali, ki se opijejo

Napačno je mnenje, da si samo človek lahko včasih privoščijo opojnost. Tudi živalim je to všeč, zlasti žuželkam. Seveda ne pijejo alkohola. Čebelnja matica, ki nima drugega posla, kakor da skrbi za pomnožitev svojih državljanov, izločuje med uživanjem živeža, ki ga ji donajajo delavke prežvečnega, iz zadnjega dela telesa redek sok, ki je opojen. Delavke ne opravljajo zastoj svojega posla pri matici. Brž ko ji donesejo živeža, se željno približajo njenemu ozadju in uživajo opojni sok, kolikor jim je drago. Nato tekajo kakor pijane nekaj časa sem in tja in naposled obleže, pritiskajoč telo ob tla. Mnoge se zatečejo v kak kotiček, pritisnejo glavo ob steno in si položijo sprednje noge preko oči ter težko dihaajo, dokler jih pijanost ne mine. Tudi metulj z imenom oleandrovce se rad opije. Ko se začne nočiti, išče z neverjetno vztrajnostjo in potrpežljivostjo po rastlinah listne uši, ki

izločujejo neko sladko tekočino. Če se mu posreči, da najde v kratkem času mnogo takih belkastih uši in se izdatno navžije njih soka, kmalu stisne krila in leže kakor mrtve na zemljo. Šele čez dolgo časa ga opojnost mine.

Na križišču centra Ljubljane oddamo v prvem nadstropju

komfortno

stanovanje

obstoječe: iz 5 velikih sob in dveh kabinetov, primerno tudi za poslovne lokale. Vprašati je v oglašnem oddelku »Jutra«.

Polet okoli sveta

V Parizu je zborovala Mednarodna zračnosportna zveza. Posvetovalo se je 40 delegatov iz 20 držav. Kakor je zveza sedaj sporočila, sportnim letalom z izkaznico svoje domače zračnosportne oblasti od 1. aprila dalje ne bo treba plačevati pristajalnega in startnega davka, kakor tudi ne pristojbine z 49 urno rabo letalskih lop v Avstriji, Italiji, Rumuniji, Angliji, Madžarski, Švedski in Japonski. Zveza je nadalje sprejela pokroviteljstvo nad tekmovalnim poletom okrog sveta, ki se bo vršil 1937, in ki bodo o njem podrobneje govorili na septembrskem zasedanju v Dubrovniku. Drugo leto se bo vršil namestu evropskega krožnega poleta zvezdni polet iz Berlina.

Mesto brez šolske obveznosti

Neki kodanjski šolski ravnatelj, ki je hotel pred kratkim predlagati nekim staršem, naj kaznujeta svojega sinčka, ki je samovoljno izostal iz šole, se je zelo razžalostil, ko so mu povedali, da v Kodanju sploh ne eksistira obveznost obiskovanja šol. Ta čudna izjava, ki jo dela danska prestolnica, pač med vsemi mesti v Evropi in tudi na Danskem samem, je nastala tako, da so lansko leto v zakonu o osnovnih šolah razveljavili paragraf, ki je urejal šolsko vprašanje samo za Kodanj. Pri tem so spregledali, da je bil to edini paragraf, ki je fiksiral načelo obveznega obiskovanja šol v tem mestu. In ko je odpadla ta točka, je odpadla tudi vsaka zakonita podlaga, ki bi mogla kodanjske otroke oziroma njih starše prisiliti, da bi upoštevali svoje šole. Učitelji morajo biti zelo veseli, da otroci sploh prihajajo v šole, ker ne vedo, kakšne so njihove »pravice«.

Italijanom primanjkuje imen

Neki rimski list ugotavlja, da je število krstnih imen, s katerimi razpolagajo Italijani, premajhno, da bi zadostovalo rastnim zahtevam. Izračunali so, da ima vsak 28 Italijan isto ime, dočim je mogoče zaradi enakega imena zamenjavati n. pr. samo vsakega 59. Američana. Italijanska imena so že stoletja skoraj ista, dočim se je prebivalstvo pomnožilo. Treba bi bilo, da bi ustvarili nova imena, da bi imeli starši večjo izbero.

Vitamin B se bo prideloval umetno

Prof. Robert Williams s kolumbijskega vseučilišča v Ameriki je sporočil, da mu je uspelo odkriti atomsko strukturo vitamina B, brez katerega bi živi propadli. Doslej so ta vitamin z velikimi težavami in stroški pridobivali iz paradiznikov, jeter in rižnih lupin, a v zelo majhnih količinah. Williamsovo odkritje odprva možnost njegove sintetske pridelave v velikih količinah. In to je velikega pomena, kajti že doslej se je ta vitamin izkazal za izborno lečilo živčnih in duševnih bolezni, n. pr. mladostnega umobola.

Pri želodčnih težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgagi, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nag-njenju k bljuvanju povzročita ena do dve čaši naravne »Franz Josefove« vode temeljito izboljšanje prebavil. Mnenja bolnišnic izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefovo« vodo radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Molčala je in si ni upala reči zneska. Potem je velikodušno dejala: »Dajte ga vendar popraviti. To vam drage volje prepustim.«

Branil se je: »Ne, gospa, tega opravila ne prevzamem. Recite, koliko zahtevate.«

»Mislim... da... Čujte, gospod, saj nečem ničesar zaslužiti pri tem...! Napraviva takole: Dežnik ponesem k tvorničarju, ga dam prevleči z dobro svilo, prav trpežno, in vam prinesem račun. Ali vam je všeč tako?«

»Seveda, gospa. Tu imate izkaznico za blagajno, ki vam bo izplačala odškodnino.« Izročil je gospo Oreilleov listek. Gospa Oreilleova je naglo vstala, se zahvalila in zdrvela kolikor mogoče hitro skozi vrata, da si ne bi ravnatelj morda že prej premislil.

Čilo je stopala po cesti in iskala boljše popravilno delo dežnikov. Ko je našla takšno, ki je bila videti hudo imenitna, je vstopila in rekla s spet vrvnoteženim glasom: »Dajte mi tale dežnik na novo prevleči z dobro svilo. Vzemite najboljšo, kar jih imate. Cena je postranska reč.«

Sportna nedelja

Prvi skoki v St. Moritzu

V kombinaciji smo zasedli osmo in enajsto mesto — Naša stafeta je prispela na cilj kot česta

St. Moritz, 8. februarja. Danes je bil težak dan za akademike tekmovalce na svetovnem akademskem prvenstvu. Tekmovalci so se zbirali že okrog 9. na Corvigli, do katere se pride iz St. Moritza v četrt uri z žično železnico. Na licu mesta so vodje posameznih ekip izjavili končno postavbo svojih stafet. Mi smo prijavi naslednjo postavbo: Baebler 5,4 km, Mušič 4,4 km (350 m višinske razlike), Priveršek 3,8 km (270 m višinske razlike), Dečman Tone 2,6 km samega vzpona (420 višinske razlike) in končno Heim 5,3 km smuka.

Prepričani smo bili, da bo ta najboljši vrstni red. Kot najtežji progi smo smatrali prvo in četrto, v resnici pa je bila najtežja druga proga. Sicer smo bili tudi na tej progi z Mušičem dobro zastopani, vendar bi bilo umestneje, ako bi jo bil vozil Baebler, ker so tudi drugi postavili na to progo najboljšega tekača.

Tekma stafet

Točno ob 10. je startalo osem tekmovalcev, ki so zastopali Nemčijo, Švico, Avstrijo, Italijo, Francijo, Češkoslovaško, univerzo v Curihu (večinoma Norvežani, med njimi Gutormsen in Farup) in Jugoslavijo. V vodstvo sta takoj prišla Leubner in naš Baebler. Tak je bil položaj do 3 km, ko se je pričel izraziti smuk. Pri prehitevanju je Baebler izločil palico. Ker ga pa je še čakalo 500 m vzpona, se je moral vrniti po njo. Pri tem so ga prehitevali vsi tekmovalci, na cilj pa je prispel kot peti. Mušičeva proga se je začela z izrazitim smukom. Kot specialist v tej stroki se je takoj pri-

blizal vodečima, Nemcu in Italijanu. Napovedano je bilo, da konča proga v lahнем vzponu, dejansko pa je bil ta vzpon zelo hud. Mušiča je tukaj prehitel poleg prejšnjih še Čehoslovaki Putterlik, ki se je v tekmu na 16 km plasiral kot najboljši Čehoslovaki na šesto mesto. Odlično se je držal naš tretji tekmovalci Priveršek, ki se je toliko približal Putterliku, da se je že zdelo, da ga bo Dečman lahko ulovil. To se je tudi zgodilo in Dečman je predal zastavico Heimu samo z razliko dveh sekund. Za Heima je bila lepa prilika za revanšo za večerajšnji smuk. Na žalost pa je imela proga tudi 400 m nenapovedanega rahlega vzpona, kjer je Čehoslovaki ogromno pridobil ter privozil končno skozi cilj pred Heimom. V Heimovu opravičilo naj zadostuje dejstvo, da je Čehoslovaki Chodak postavil na tej progi najboljši čas 9:35,4, večerajšnji zmagovalci Italijan Guarnieri 10:07,8, Heim pa 10:28,6, isti čas kot Nemec dr. Vetter.

Zmagali so v stafetnem tekmu Italijani v času 2:15:57,8, drugi so bili Nemci, tretji Avstrijci. Sledili so Švicarji in Čehoslovaki. Na šestem mestu je bila Jugoslavija v času 2:24:18,6. Najbolje od naših je vozil Priveršek, ki je za ostalimi najmanj zaostal. Prav dobro se je držal tudi Dečman.

Pričeli so se skoki

Popoldne so se vršili skoki za kombinacijo na skakalnici Julier. Po stalni smoli, ki nas spremlja, nismo upali na najboljši uspehe. Ugodno nas je presenetilo osmo mesto Dečmana in enajsto Baeblerja. V

skokih samih se je plasiral Palme med 27 skakači na šesto mesto. Seveda pa ti skoki ne štejejo posebej. Baebler se je »zamazal« in ni mogel doseči potrebne dolžine. Dečman je v lepem stilu dosegel 24,5 in 25,5. Najdaljši skok v konkurenci je dosegel Farup z 28,5. Izven konkurence je Gutormsen skočil 32, naš Dečman pa 30. Zelo dobro se je odrezal v samih skokih Palme. Dosegel je isto dolžino kot Dečman, vendar pa se je plasiral na šesto mesto, dočim je bil Dečman deveti. Sploh je bilo značilno za današnje skoke, da so bili kratki (skakalnica je majhna, a poleg tega so dovolili le polovični zalet) in da so sodniki zelo upoštevali stil. Deset tekmovalcev je doseglo par metrov daljše skoke, kakor naš Palme, vendar se jih je le pet plasiralo pred njim. To je gotovo veliko priznanje njegovemu stilu.

Rezultati v skokih:

1. Schepe (Nemčija) 432 točk, 2. Dendel (Nemčija) 424,50, 3. Dellekarth (Avstrija), 4. Holtzner (Italija), 5. Gutormsen (Norveška) 414 točk, 6. Dečman (Jugoslavija) 401,00, 10. Farup (Norveška), 11. Baebler (Jugoslavija) 391,50, 17. Schlytter (Norveška), 18. Palme (Jugoslavija).

Sledilo je še sedem tekmovalcev. Ta Dečmanov in Palmov uspeh je nekoliko dvignil naše razpoloženje. Takoj po teh skokih je Palme odšel na trening na Olimpijsko skakalnico. Skočil je 50 m v svojem krasnem stilu. Mogoče se bo obrnila sreča za nas na bolje, saj jutri bo lahko startal tudi Heim v slalomu.

po pravilih JLAS. Zmagovalna družina dobi naslov: Prvak Ljubljanskega podsaveza JSZS, zmagovalka poedinka pa naslov: Prvakinja Ljubljanskega podsaveza JSZS za leto 1934. Zmagovalna družina prejme prehodni pokal, prvakinja pa posebno darilo v trajno last. Naslednjih pet tekmovalcev prejme plakete. Prijave s prijavnino Din 30 za družino in Din 10 za poedinke se sprejemajo do 10. III. ob 12. na naslov podsaveza, kavarne Evropa. Zakasnele prijave se ne bodo vpoštevale. Tekmovanje se vrši po pravilih JLAS.

Sokolske smučarske tekme

Celje, 10. februarja. Danes so se vršile pri celjski koči tekme v smuku in smučarskih likih za prvenstvo celjske sokolske župe. Udeležilo se je teh tekmovalcev 140 tekmovalcev. Tekme v smuku so bile dopoldne, one v smučarskih likih pa popoldne.

Proga za smuk je šla za člane in višji moški naraščaj s Tolsteja vrha do Grabna, za članice, nižji moški naraščaj in ženski naraščaj do Celjske koče, proga za smučarske like pa od Celjske koče do Grabna za člane in naraščaj, za članice pa je bila nekoliko krajša. Tekme so se vršile v najlepšem redu, ob krasnem vremenu in najboljših snežnih razmerah. Rezultati so bili:

Smuk za člane: 1. Petrin Fran (Laško) 1:04, 2. Čoki Marjan in Mejavšek Mirko (Celje) 1:10, 3. Meštrov Zvonko 1:11. Smuk za članice: 1. Čebela Anica (Celje) 1:16, 2. Kukec Sonja (Zalec) 1:35, 3. Kopicšek Anica (Celje) 1:49. Smuk za moški naraščaj: 1. Galof Valter (Velenje) 1:16, 2. Lorber Rudolf (Šoštanj) 1:23, 3. Veljavrh (Laško) 1:29. Smuk za nižji moški naraščaj: 1. Samobor Hubert (Šoštanj) 52, 2. Gorjup Erik (Celje) 56, 3. Hanuš Fran (Celje) 1:03.

Smučski liki za člane: 1. Meštrov Zvonko (Celje) 38,4, 2. Polajnar Fran (Celje) 43,2, 3. Petrin Fran (Laško) 45,1. Smučski liki za moški naraščaj: 1. Mirnik Mirko (Celje) 39,2, 2. Biraša Lad (Zalec) 47, 3. Galof Valter (Velenje) 49. Smučski liki za članice: 1. Čebela Anica (Celje) 1:01, 2. Kukec Sonja (Zalec) 1:08.

Sestavljene tekme: Člani: 1. Petrin Fran (Laško), 2. Meštrov Zvonko (Celje), članice: 1. Čebela Anica (Celje), 2. Kukec Sonja (Zalec). Višji moški naraščaj: 1. Galof Valter (Velenje), 2. Mirnik Mirko (Celje).

Včerašnje nogometne tekme

Zagreb: Gradjanski : Makabi 6:1 (2:0), Zeleničar : Sparta 4:2 (0:2). Praga: Slavia : Sparta 3:1 (1:1), Kladno : DFC 4:2 (1:2), Placement v tekmovalstvu za Belvedorov pokal je: 1. Slavia, 2. Sparta, 3. Kladno, 4. DFC. Dunaj: Pokalne tekme: Austria : Siemens 10:2 (5:1), Admira : Slovan 7:1 (4:1), ABC : Vienna 3:2 (3:2), Hakoah : Hietzing 10:3 (5:0).

Rim: Prvenstvo: Lazio : Livorno 2:0, Triestina : Torino 1:0, Palermo : Ambrosiana 1:1, Sampierdarena : Bologna 1:0, Alessandria : Napoli 4:2, Juventus : Brescia 1:0, Roma : Fiorentina 0:0, Milano : Pro Vercelli 1:0.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 20. seja sekcijskega odbora pri Rebcu. Trening v telovadnici danes odpade, pač pa se vrši v sredo ob 19.

Svetovno damsko prvenstvo v umetnem drsanju se je v soboto pozno zvečer zaključilo na Dunaju s prostim drsanjem. Soglasno je bilo tudi letos prisojeno svetovno prvenstvo za leto 1935 Sonji Henle, sledili so Angležinja Colledge, švedinja Hulten, Avstrijka Heddy Stenur, Angležinja Butler, Avstrijka Dexter, Norvežanka Egedius in Avstrijka Schrittwieder.

Povečanje arzenala v Brestu

Pariz, 10. februarja AA. Arzenal v Brestu bodo v kratkem razširili. Neka lyonska tvrdka bo gradila novo obalo. Dolga bo 1250 m. Stroški bodo znašali 40 milijonov frankov. Obala bo zgrajena v takšnem obsegu, da bodo mogle ob njej pristajati tudi velike oklopnice po 35.000 ton.

Nemška zimskosportna prvenstva 1935

Norvežani so že letos dokazali, da so skupno s Finci najmočnejši v vseh smučarskih disciplinah

Vreme je bilo sredi preteklega tedna v Garmisch-Partenkirchenu še zmerom ugodno in velika revija zimskih sportnikov na tleh prihodnje olimpijade je obetala diven finale. Računi so bili takšni, vreme pa je šlo svojo pot, tako kot lani v Innsbrucku ali letos pri nas na Bledu!

Za vojaki v terek so dan nato nastopili mojstri v smuku. Nemci so v tej disciplini računali na svoje zadoščenje in prav za prav na zmago, toda prišlo je popolnoma drugače. Za presenečenje so poskrbeli spet Norvežani, ki so na start poslali večinoma same znane skakače, med njimi tudi brata Ruuda, izmed katerih je Birger zasedel prvo mesto in dosegel na progi rekordni čas 5:17. Častno so se tod držali tudi Italijani. Proga je imela 931 m višinske razlike in 4,5 km dolžine. Med damami so na isti progi skoraj vsa najboljša mesta pobrale Nemke. Prav tako odlično so bile dan po zvečer v slalomu (300 m dolžine in 150 m viš. razlike), kjer je prvo mesto pripadlo že zmagovalki prvega dneva Kristi Cranzovi s časom 1:43,3 (50,9+52,4). Daleč zadaj so ostale Italjanke in Angležinke.

Petek je prinesel osemnajstko. Na predvečer so Norvežani in Finci sedeli skupaj za mizo: vodja finske ekipe je izjavil, da bodo vsi Finci takoj odpotovali, če bodo Norvežani tudi na 18 km zasedli vsa prva tri mesta. Norvežani so vstali in jim želeli srečno pot, čeprav so dobro vedeli, da so Finci strašno ipo vsakem porazu (na 50 km). Pred startom je padlo četrto metra svežega snega. Glavni boj se je tudi na tej progi vršil med Finci in Norvežani. Po 14,5 km so imeli Finci že Norvežane za seboj in konec je bil: Zmagovalci Norvežani je imel minuto in pol naskoka pred drugim, Norvežanom Iversenom. Tretje častno mesto je zasedel Italijan Demetz. (Časi od 1:18:10 do 1:19:50). Potem o Srednjeevropskih do 12. mesta (Italijan Gerardi) ni bilo sledu; 15. je bil Nemec Bogner, 16. Čehoslovaki Musil (zmagovalci s Poljske) s časom 1:22:40 itd.

V soboto so se v Garmischu zbudili v dežju in megli. Na sporedu so bili skoki za kombinacijo in torej najvažnejša odločitev — za nemško prvačka. Skakali so na mali olimpijski skakalnici in med drugim dvignili tudi njen rekord na 55 m; padec je bilo kljub neugodnemu vremenu in slabem snegu razmeroma malo. Izrazito smolo je imel Poljak Andrej Maruszarski, ki si je s padcem pri drugem skoku zelo pokvaril plamen. Finci in Norvežani so pač skakali, ki morda ne skatejo tako lepo in s srcem kot ostali, zato so pa izredno sigurni pri doskoku. V samih skokih je bil vrstni red tale: 1. Valonen (Fin.) 225; 2. in 3. Stoll in Marr (Nem.) 219,7 in 214,6; 4. Czech (Polj.) 212,3; 5. Rön (Nor.) 209,5.

209,5. — V kombinaciji pa so severnjaki temeljito udarili in sicer na prva tri mesta Norvežani Rön, Hofsbakken in Hagen, nato dva Finci Valonen in Valkama in kot šesti — Srednjeevropec — Bavarec Bogner, za sedmim — tudi Nemcem — prvi Slovan — Poljak Czech in do 10. mesta dva Čehoslovaki, naša dobra znanca Barton in Šimunek. Takšna je torej — in bo najbrže tudi ostala — prognoza za prihodnje leto!

Popoldne so končali slalom za gospode, v katerem je zmagal naš znanec iz Planice Norvežan Sörensen, ki je s to zmago postal tudi nemški prvak v alpski kombinaciji s 97.005 točke. Drugi je bil Italijan, tretji pa Sigmund Ruud. Glasen memento, da Norvežani s hitrimi koraki popravljajo slabosti v teh »srednjeevropskih« disciplinah in jim najbrže na olimpijadi prav tako ne bo moč go do živga kot v vseh ostalih!

V nedeljo je vreme dalje uganjalo svoje burke. Na lahko poledico je pričelo sveže snežiti, kar je seveda onemogočilo glavno atrakcijo dneva — skoke na veliki olimpijski skakalnici —, tako da so se morali tisoči gledalcev, med njimi trume mladine, ki so jih nalašč zato pripeljali v Garmisch, zadovoljiti s tovarškim in brezkonkurenčnim skakanjem na mali skakalnici.

Zato pa za drugo nedeljsko točko — statetni tek na 4x10 km — ni bilo ovire — razen zelo slabih snežnih razmer, v katerih so bili največji reveži zadnji možje v stafeti, ki so morali gaziti nov sneg. Na startu je bilo 7 drž. reprezentance, za njimi pa je šla še vrsta domačih. Atrakcija je bila prav za prav borba za tretje mesto, kajti o tem, da bodo Finci in Norvežani ali obratno zasedli prvi dve mesti, ni bilo nobenega dvoma. Nemci so bili sprva na boljšem, s tretjim možem so mnogo izgubili, toda Bogner je kot zadnji zopet pustil Italijane za seboj. Partner mu je bil tisti odlični Italijan Demetz, ki mu je tik pred koncem — v skladu svežega snega — zagodel zadnji akord in potisnil Nemčijo na 4. mesto. Zanimivo je, da so Italijani med tekom nekaj goljufili s statetnim robcem — ki ga je pri predaji izročila naslednjemu tekaču tretja oseba — toda Nemci so šli z veliko gesto preko tega in so jim kljub temu priznali tretje mesto. Plasirali so se: 1. Norveška 2:49:22; 2. Finska 2:51:54; 3. Italija 2:56:56; 4. Nemčija 2:57:42; 5. Poljska 3:01:10; 6. Češkoslovaška 3:02:06; 7. Francija 3:13:03.

Vse ostalo, kar je bilo še na sporedu in je bilo deloma odgojeno do ponedeljka, se je že ta dan razmazalo v dežju in brozi, tako da prirediteljem in tekmovalcem ni ostalo drugega kot oditi po čim krajši poti v bolj zimске kraje.

Smučarsko prvenstvo moštev dravske banovine

Prvenstvo moštev in pokal g. ministra dr. Marušiča si je priborila v trajno posest ekipa Ljubljanskega smučarskega kluba

Maribor, 10. februarja. Danes se je vršilo v Sv. Lovrencu na Pohorju smučsko tekmovalstvo za prvenstvo moštev dravske banovine in prehodni pokal g. ministra dr. Marušiča, ki si ga je lani prvič priborila moštvo Ljubljanskega smučarskega kluba. Po propozicijah preide ta krasen pokal v posest onega moštva, ki si ga osvoji dvakrat zaporedoma. Zato je bilo zanimanje za današnje tekmo izredno veliko. Tekmovanje je priredil MZSP s sodelovanjem Turjsko-prometnega društva v Sv. Lovrencu. Že na predvečer tekmovalnja je dospela ekipa Ljubljanskega smučarskega kluba pod vodstvom g. Sile v Sv. Lovrenc. A tudi tekmovalci mariborskih klubov so se odpravili na kraj tekmovalja že tekmo sobote. Danes jutraj pa je prihitelo v Sv. Lovrenc okoli 600 smučarjev, da prisostvujejo borbi najboljših moštev dravske banovine.

Zrebanje

Po prihodu jutranjega vlaka iz Maribora se je vršilo Zrebanje števil, ki ga je izvršil tehnični vodja MZSP g. Vetrin. Zrebanje so vsi tekmovalci pričakovali z veliko napetostjo, ker je preko noči zapadlo mnogo svežega snega, okoli 20 cm, in so si vsi tekmovalci zaželeli visoke številke, da ne bi morali progo šele gaziti.

Med drugimi so bile izzrebane naslednje številke: Starman Lado 63, Jurč 12, Jakopič Gusti 16, Koren Ivan 23, Senčar Lado 29, Tavčar Sigi 22, Stangl 35, Heller 41, Drnovšek 17, Muras 24 itd.

Na startu je bilo osem moštev in sicer: Ljubljanski smučarski klub, Mariborski smučarski klub, Železničar, Maraton, Ra-

pid, SPD Sv. Lovrenc, SPD Ruše, moštvo inženirske podoficijske šole v Mariboru ter po en tekmovalci Maribora in Smučarskega kluba Bohinjskega.

Start je bil izpred gostilne Jelen. Nato je proga vodila okoli trga v lahнем vzponu, pri šestem km pa v lahнем vzponu do 10 km, nato je sledil težak vzpon do 14 km in končno je šla proga v smuku na cilj, ki je bil zopet na trgu pred gostilno Jelen. Kot prvi je startal Rapidovec Faschinger. Na startu se je zbrala velika množica ljudi z godo na čelu, ki je pozdravila prihajajoče tekmovalce. Sedem tekmovalcev je na progi izstopilo.

Rezultati posameznikov

Posamezniki: 1. Starman Lado (LSK) 1:24,47, 2. Senčar Lado (LSK) 1:25,11, 3. Heller Ivan (Rapid) 1:25,52, 4. Koren Ivan (LSK) 1:26,16, 5. Jakopič Gusti (LSK) 1:27,14, 6. Tavčar Sigi (LSK) 1:29,19, 7. Stangl Zdravko (Maraton) 1:31,9, 8. Berlek Anton (Železničar) 1:33,20, 9. Bračič (podoficijska šola) 1:34, 10. Jodl (Sv. Lovrenc) 1:36,02.

Moštva

1. Ljubljanski smučarski klub v postavi Starman, Senčar, Koren, Jakopič od 960 dosegljivih 936 točk, 2. Maraton 699, 3. Železničar 652,5, 4. MSK 607,5. Isto število je izven konkurence doseglo tudi moštvo podoficijske šole, 5. SPD Sv. Lovrenc 601,5, 6. Rapid 490.

Popoldne se je ob navzočnosti mnogobrojne občinstva in zastopnikov oblasti izročil pokal g. ministra dr. Marušiča zmagovalnemu moštvo Ljubljanskega smučarskega kluba v trajno posest.

Juniorji: 1. Biber Jože, m. št. 3, 102 točk.

2. Bühl Kurt (Rapid, Mbor), m. št. 6, 97,5 točk, 3. Betetto Milan, m. št. 9, 74 točk. Naraščajnice: 1. Palme Silva, m. št. 3, 39 točk, 2. Schell Beba, m. št. 8, 29,5 točk, 3. Finc Draguska, m. št. 9, 29,3 točk.

V juniorski skupini je tekmovalo 6 drsalcev, v parašajski 6 deklic in 6 deklic tudi v mladinski skupini.

Občinstvo je bilo s predvajanim sportom zelo zadovoljno, v prvi vrsti seveda s prostim drsanjem, v katerem so se izkazali vsi štirje glavni udeleženci Swab, Thuma, Biber in Bühl.

Chamonix je zagotovljen!

Nočni hokej tekmi v terek in sredo

Pogajanja, ki jih je vodila Ilirija s slovitim francoskim Chamonixom, so zaključena. Predstavnik olimpijskega mesteca Chamonix na Francoskem v hokeju na ledu bo nastopil v Ljubljani v dveh nočnih tekmah proti Iliriji 12. in 13. februarja. Francozi se nahajajo trenutno na turneji po Avstriji ter bodo prispeli v Ljubljano v svoji najmočnejši sestavi. V moštvo CS Chamonixa se nahaja dva reprezentativna igralca Francoske, ki sta sodelovala na letošnjem svetovnem prvenstvu v Davosu, in dva Kanadčana, katere so Francozi pridobili ob priliki laniških svetovnih iger v Milanu. Po vsem tem bodo francoski hokejisti za Ljubljano velika atrakcija, katero upamo ne bo preprečilo niti neugodno vreme, kajti vremenske napovedi prorokujejo za bližnjo bodočnost stalen mraz.

Propozicije za cross-country prvenstvo Ljubljanskega podsaveza JSZS. Ljubljanski podsavez JSZS priredi po nalogu JSZS 17. III. ob 11. dopoldne cross-country tek za podsavezno prvenstvo za leto 1934. Proga je dolga 2000 m. Tek se izvede v Stadionu, kjer sta tudi start in cilj. Pravico nastopa imajo družine klubov Ljubljanskega podsaveza, odnosno poedince, članice teh klubov. Družine morajo biti sestavljene iz najmanj 6 tekmovalci. Na plasmu družine vpliva najboljša četvorica vsake družine. Tekmovalke morajo biti verificirane atletinje JSZS. Klasifikacija družin se izvede

Tekme v umetnem drsanju

Ljubljana, 10. februarja.

Za drž. prvenstvo in mednarodne tekme v umetnem drsanju, ki jih izvede JZSS prihodnjo soboto in nedeljo na drsalnici SK Ilirije, je bila današnja klubska tekma zelo primerna, predvsem pa potrebna priprava. Pokazalo se je namreč, da naši drsalci vsled kratke sezone še niso na potrebnih višini in da je treba še marsikateri obvezni lik izpiliti ter še zelo izpolniti prosti program tako v pogledu harmonične sestave kakor v načinu izvajanja.

Kot tekme za drž. prvenstvo in naši reprezentanti za mednarodno tekmo prihajajo na vsak način tudi letos v prvi vrsti, ako ne izključno v postev Polo Schwab, Em. Thuma in inž. Franjo Avčin, izmed katerih pa slednji večeraj ni tekmoval zaradi bolezni. Gvido Sernek, ki se tudi ni javil na startu, še ni kos težkim seniorskim obveznim vajam in bo prihodnjo nedeljo startal pač samo internacionalno v juniorski konkurenci; kot lanski juniorski drž. prvak se namreč ne more več potezati za domači juniorski placement.

Izrazit talent se pojavlja v juniorju Jos. Bibr. Čigar močna stran je za enkrat prosti program. Zlasti za skoke, ki terjajo elastično postavbo in mnogo srčnosti, kaže vse predpogoje. Mariborčan Kurt Bühl ima letos za seboj še premalo treninga, da bi mogel večeraj pokazati svoje solidne sposobnosti. Na vsak način je z Bibrrom mnogo pred ostalo juniorsko skupino in iskreno je obžalovati, da se jima za mednarodno tekmovalstvo ne more pridružiti tragično preminuli Karlek Smerkolj. To bi bil odlični juniorski trio, ki bi prihodnjo nedeljo gotovo nič manj častno zastopal jugoslovanski drsalni sport, kakor se tega lahko nadejamo od Schwaba, Thume in ing. Avčina v seniorski skupini.

Nekoliko podrobnosti o večerajšnjih tekmah bomo še objavili, danes naj navedemo rezultate:

Seniorji: Schwab Pavel, mestna št. 3 (soglasno prvi pri vseh treh sodnikih), točk 240; Thuma Emanuel, m. št. 6, 207 točk.

»The Daily Mail« o Bledu in Bohinju

Naši širši javnosti je že znano, s kakšnim veseljem so naši preprosti gorenjski kmetje pozdravili zaroko grške princeze z angleškim vojvodo Kentskim letos poleti v Bohinju. Da bi svoje veselje izrazili še posebno vidno, so sklenili podariti novi vojvodinji za spomin na kraj zaroke lepo gorenjsko narodno nošo.

V zvezi s tem iskrenim in lepim darom je nedavno najuglednejši angleški list »The Daily Mail«, ki ima 2 milijona dnevne naklade, objavil obširen članek o slovenski narodni noši in letopis naše Gorenjske, a zlasti našega kraljevskega Bleda. Članek krasita tudi dve veliki, res odlično uspešni sliki naših brhkih Gorenjč v narodni noši z arbo na glavi.

Lepi dar naših Gorenjcev vojvodinji Kentski je vzbudil na Angleškem največje zanimanje, kar ni majhnega pomena niti za naš turizem, ki bo to znan prav lepa propaganda. Že lani je naš Bled obiskalo tako veliko število Angležev, kakor še nikdar dotlej, a bo to število sprito lepe propagande in velikega vpliva »The Daily Maila« gotovo še mnogo večje letos, ko namerava Bled izdati tudi posebno propagandno brošuro v angleškem jeziku.

Dopisnik »The Daily Maila« g. Terence Atherton, ki je ob tej priliki napisal omenjeni prisrčni članek, je ponovno obvestil direktorja Zdraviliške komisije na Bledu g. Lettisa, da bo še v teku letošnjega poletja direktor Paramounta g. Pedetty obiskal lepe blejske in bohinjske kraje, kjer bodo letos jeseni snemali poseben film za Jugoslavijo s Bledom kot središčem dejanja. Odločitev Paramounta je definitivna.

Sladkor, mleko, kava

Ko je že običaj, da se pišejo letne statistike o potrošnjah, ne bo odveč, če pomenimo, kako se je Ljubljana lani obnašala v pogledu ljubelega kofetika in koliko je z njim ali brez njega potrošila sladkorja in mleka. Vsega je šlo 1.391.544 kg sladkorja, predlanskim 1.391.685 kg, torej le neznatno nazadovanje; na prebivalca je prišlo okoli 25 kg. Cene sladkorja na drobno so od 14 do 16 Din kg, torej je šlo za belo sladkost 20.873.160 Din. Zanimiv pa je pojav, da se je potrošnja čokolade, kakaoa, kanditov in slaščiš povišala od predlanskih 49.952 kg na 53.861 kg. V tem blagu je občutiti zlasti močno konkurenco. V čajnem pecivu, biskvitu in medičarskih izdelkih znaša lanska potrošnja 46,796 kg, predlanska 40,148 kg. Sirove, pražene in zmlete kave ter čaja raznih vrst je bilo lani v Ljubljano uvoženo 78.988 kg, predlanskim 92.503 kg. Torej so Ljubljančani tudi pri kavi in čaju štedili!

Potrošnja žitne kave, ki je priljubljena med revnejšimi sloji, pa je zelo napredovala: od predlanskih 126.243 kg na 142.140 kilogramov. Poraba zatrošarinjenega mleka in mlečnih izdelkov je lani nasproti letu 1933, nazadovale: po podatkih mestnega dohodarstvenega urada je bilo zatrošarinjeno lani le 4.069.932 l mleka proti 5.369.236 l predlanskim. Treba je vpoštevati, da so mnoge, pod mestni okoliš spadajoče mlekarice oporočene vsake trošarine in te dobavljajo letno mestu do 1.400.000 litrov mleka. Dnevni konzum mleka znaša približno 17.000 l. Za mleko in mlečne izdelke je Ljubljana lani izdala nad 16.324.000 Din.

Napoved hudega mraza

Budimpešta, 10. februarja w. Po informacijah budimpeštanske meteorološke postaje prihaja iz Sibirie val hudega mraza, ki bo prišel na Madžarsko približno v sredo ali v četrtek. Val se bo na zapadu razširil do Francije, na jugu in jugozapadu pa na balkanske države, severno Italijo in Riviero. Računajo z mrazom 20 stopinj pod ničlo, najbrže pa še več, tako da bo ta val mraza enak onemu meseca januarja leta 1929.

40urno delo na teden v ČSR

Praga, 10. februarja AA. Po poročilu iz zasebnega vira so se pristojni činitelji sporazumeli o uvedbi 40urnega delovnega tedna na češkoslovaškem.

TEDEN DNI FILMA

„Ukradena nevesta“

Komedija za prijetno razvedrilo je to, brez kompliciranih zapletov, a učinkovita, ker nastopajo v njej v glavnih vlogah dobri igralci: Viktor de Kowa, Adela Sandrockova, Ralph Arthur Roberts, simpatična Lizzi Holzschuhova in drugi. Glasbene točke je skomponiral Edvard Künneke. Kratka vsebina je tale:

»Hanna Winklerjeva (Lizzi Holzschuhova) ni preveč vesela, ker ve, da se bo morala čez dve uri poročiti z baronom plemenitim Weinigenom (Viktor de Kowa). Toliko večjo važnost pa polaga na to možitev njen oče komercialni svetnik Winkler (Ralph Arthur Roberts), zakaj obeta si od tega poslovne koristi, zlasti omogočenje zaželene fuzije s Claasenovim podjetjem. Ne ve pa, da je šel na lim ženitovanjskemu seiparju.

Adela Sandrockova v filmu »Ukradena nevesta«

Mladi baron plemeniti Weinigen je dan poprej nenadno prispel iz tujine na svoje posestvo. Sele iz čestitke svojega uslužbenstva in iz časopisja dozna, da se bo moral danes poročiti s Hanno Winklerjevo. Medtem pa se je izvršila poroka med Hanno Winklerjevo in lažnim baronom Weinigenom — nekdanjim baronomim služabnikom Antonom Pisekjem. Ta je po odhodu barona v tujino ukradel njegove listine in v vlogi barona inženiriral ženitovanjsko sleparstvo.

Ko je srečni Winkler takoj po poroki svojemu zetu izplačal predujem na doto, se je Piseke na podlagi fingiranega telefonskega naročila, ki ga je klicalo v London, odstranil in pobegnil. Baron se je z avtomobilom hitro odpeljal v urad, kjer se je izvršila poroka in se je pojavil pred Winklerjem in njegovo hčerko nekaj trenutkov za tem, ko se je bil Piseke že odstranil. Baron se pa ni izdal, nego je rekel, da je baronov šofer Emil Müller. Winklerju in njegovi hčerki je bilo to baš prav, zakaj dogovorila sta se z »baronom«, da se bosta naprej peljala na ženitovanjsko potovanje in da se bo »baron«, ko bo končal svoje opravilo v Londonu, pripeljal za njima. Winkler, njegova hčerka in »šofer Müller« so torej nastopili potovanje.

Viktor de Kowa ima glavno moško vlogo v »Ukradeni nevesti«

Že na poti v Baden-Baden se je Hanna zagledala v lepega šoferja, šofer pa v njo. V uglednem hotelu v Baden-Badenu je nastopila rešitev voza. Svetnik Claasen se je na vest o poroki gospodice Winklerjeve z baronom začel zanimati za fuzijo z Winklerjem. Pripeljal se je v Baden-Baden. Z njim je prišla njegova žena Daisy, ki je barona poznala že od prej. Tudi baronova teta (Adela Sandrockova) je prisotna. Položaj je postal nevzdržen in baron se je moral nasproti Winklerju in njegovi hčerki razkriti.

Winklerjevo razočaranje pa ni trajalo dolgo časa, zakaj baron se je resnično zagledal v Hanno in prosil za njeno roko, dasi je bil sicer z njo s posredovanjem Pisekeja že poročen.

Vsebinska je kakor nalašč za preganjanje slabe volje in je kljub temu, da je lahka, vseskozi napeta in zanimiva gledalca do konca. De Kowa, Sandrockova in Roberts so poznani. Manj znana je v Ljubljani Lizzi Holzschuhova. Tuja kritika pravi o njej, da je kultivirana in graciozna igralka, ki prav priskrbo podaja svoje vloge. Sicer jo bomo pa videli, ko se bo film predvajal v Elitnem kinu Matici.

Stari in mladi kralj

Berlin, 6. februarja.

Krstna predstava. Palača UFA na Zou. Mnogo ljudstva se potrpežljivo počasi pomikajo v smeri Zoa. Nepregledna vrsta avtomobilov vseh mogočih znamk, barv in linij si utira pot do največjega berlinskega kinematografskega gledališča. Ob vhodu stoji »dolgi« strumno in nepremično v uniformah Friderikove dobe. V vestibulu je postavljen mikrofonski radijski postaja, ob katerem poroča speaker svečano nastrojenje pred pričetkom slavnostne predstave. Omenja častne goste, visoke funkcionarje, ki prihajajo k predstavi. Tu pa tam vliame kakega igralca iz filma, ga po-

vabi ali pa kar privleče k mikrofону, da izpregovori nekaj besed o filmu in da nudi s tem svojim »odjemalcem« čim pestrejšo sliko za uho. Že je držal Janningsa za rokav, pa se mu je izmuznil, stari kralj! Zato se mu je pa tem ljubezneje odzval mladi kralj in režiser Steinhoff, ki je prav rad povedal nekaj o svojem delu. Ob koncu je dejal, da se veseli kakor otrok, da se mu je delo tako posrečilo.

Naposled predstava. Godba SS Hitlerjeve telesne garde igra uvodne koračnice. Počasi se dvigne iz tal na pozornico igralni pult za kinematografske orgle z umetnikom vred. Slednji spremlja zdaj orkester, mogočno donijo orgle po ogromni dvorani. Počasi se razgrne velikanski zastor in že gledamo Friderika Viljema I. v vsej preprostosti in domačnosti, a strogosti in rodbinskem krogu in pa med svojimi »modrimi otroci«, kakor imenuje svoje ljubljene »dolgi« v Potsdamu (Lange Kerle, Friderikova telesna garda). Pred nami se razgrinja kos pruske zgodovine predpreteklega stoletja v taki naravnosti in preprostosti brez običajnega filmskega pompa, tako da dobiš takoj stik z dejanjem in tako rekoč živis z dogodki, ki se odvijajo na platnu. Večkrat te iz tega doživljanja predrami spontan aplavz »pri odprti sceni«. Ko še teko zadnji metri filma, se sproži ploskanje, toda nič huronskega vpitja, temveč mirno, ležerno ploskanje, dokler se ne osvetli pozornica, ko se prikaže Emil Jannings iz mesa in krvi, najprej dvakrat sam, potem pa privleče še režiserja. Nato se po-

kaže Thea v Harbou, ki je spisala rokopis, in naposled dolga veriga ostalih igralcev, ki se drže za roke, kakor bi se šli ringaraja. S tem je krščen nov Janningsov vefilem. Svečani krstni predstavi je prisostvoval poleg ministrov Darréja, Kerrla in Gürtnerja tudi propagandni minister dr. Goebbels, ki je izrazil tvorcem filma posebno pohvalo, katero tudi brezdomno zasluži.

Ob tej priliki bodi omenjeno, da je pred nekaj dnevi propagandni minister otvoril državni filmski arhiv, ki hrani in zbira vse filme, ki imajo kolikolič kulturne, zgodovinske ali kakršnekoli vrednosti za napredek človeštva. Omenjeni arhiv je doslej največja zadevna institucija na svetu.

Dr. M. F.

Soigralka Gustava Fröhlicha v Ufinem vefilemu »Barkarolik«

FILATELIJA

Slovenska izdaja 1919-1920
Frankovna znamka za 20 vinarjev

Razlika v tisku. V kamnotisku so konture Triglava nežne, ponekod komaj vidne, ves tisk je nežen, žarki fini in tanki, dočim so v knjigotisku konture Triglava močne in izrazite, istotako žarki, sploh ves tisk.

Naklada. 24.974.200 kosov. Kamnotisk: v treh nakladah, Blaznik, I.) 3. I. 1919, II.) 9. IV. 1919, IV.) septembra 1919, 5.925.000 kosov. Knjigotisk: 2 nakladi Jugoslovanske tiskarne, III.) 8. VII. 1919, V.) 5. IX. 1919, in 3 naklade Reisser Wien, VI., VII.) 11. I. 1920 in VIII.) 1. II. 1920, skupaj 19.049.200 kosov.

Tiskovine in poštne pole. Kamnotisk: tiskovne pole: 1x100 (Passerstrich); 50+100+100+50=300 (Passerstrich) in 100+100=200 kosov; poštne pole: 10x10=100 in 10x5=50 kosov. Knjigotisk: tiskovne pole: 10x20=200 kosov; v kontrolni knjigi Jugoslovanske tiskarne je za beležen tudi tisk po 400 kosov, ni pa o tem kakih natančnejših podatkov; poštne pole: 10x10=100 in 10x20=200 kosov.

Poizkusni tisk. Kamnotisk: v črni barvi na sivem slabem papirju in v rjavi barvi na beli strani tiskovine nekih etiket modre barve (z besedilom: Cena Din.). Knjigotisk: v črni barvi na slabem sivkastem papirju.

Papir. Kamnotisk: gladek beli papir A in beli tanki hrapavi papir G. Knjigotisk: gladek beli papir A (pogosto opažamo čisto beli, dobro satinirani ali čisto mehki papir), papir E slonokoščeno-rumene barve in novinski papir H.

Barva. Pri kamnotisku opažamo pet izrazitih vrst rjave barve:

- a/G rjavo, papir G;
- a1/G isto nianso, papir A;
- a2/A rnarastorjavo, papir A;
- a3/A rnarastorjavo, papir G;
- b/A črnorjavo, papir A;
- b1/G isto nianso, papir G;
- c/A sivkastorjavo (bledo),
- c1/A škrljasto temnorjavo;
- d/A rdečkastorjavo,
- d1/G rjavkastorjavo (pompejansko) papir G,
- d2/G rdečkastorjavo, papir G,
- d3/A čokoladnorjavo,
- d4/A vijoličastorjavo;
- e/A »mariborsko« rumenorjavo (večinoma z žigom Marburg a/d Drau, pa tudi z drugimi žigi iz štajerske in dolnjske).

Pri knjigotisku opažamo pet izrazitih vrst rjave barve:

- a/A rjavo (umbr),
- a1/E isto nianso, papir E,
- a2/H isto nianso, papir H,
- a3/A blede rožnatorjavo,
- a4/A čokoladnorjavo;
- b/A rumenkastorjavo,
- b1/E isto nianso, papir E,
- b2/A olivnorjavo (tisk večinoma zamazan);
- c/A rdečkastorjavo,
- c1/A bakrenordečkasto (cimetasto);
- d/A sepija do črnorjavo,
- d1/E sepija na papirju E;
- e/E olivnorumeno, živo (Osljek),
- e1/E isto nianso, močno (Zagreb).

Lepilo. Kamnotisk: Lepilo je pri papirju A: a) belo, oljnat, tanko nanešeno ter je na papirju opaziti oljnat madež; — b) skoro belo, tanko in enakomerno nanešeno; c) rumenkasto do rumeno, enakomerno nanešeno, ponekod pegasto in mehurčasto in daje papirju rumenkasto barvo. Pri papirju G opazimo skoro belo do rjavorumenkasto, gosto in neenakomerno nanešeno lepilo ki prodre v papir in mu pogosto da temnorumeno barvo. Knjigotisk: Lepilo je pri papirju A: a) blede rumenkasto, tanko in enakomerno nanešeno; b) rumeno, pegasto; pri papirju E je lepilo rumenkasto, enakomerno nanešeno, pri papirju H pa zelenkastorumeno, enakomerno na lahko nanešeno.

Zobčanje. Kamnotisk: zgolj linijsko zobčanje 11½. Knjigotisk: I. linijsko zobčanje 11½. II. žagasti probod. Pri polah z dvostvo kosi opažamo, da je leva polovica pole navpično žagasto probodena, dočim ima desna polovica črtaste probode; zaradi tega imamo naslednje mešane probode: III. vodoravno žagasti — navpično črtasti, VI. na treh straneh žagasti, na desni strani pa črtasti probod.

Pri obeh tiskih opažamo rezane, le deloma zobčane, dvojno, slepo, mišje in širokorobno zobčane kose, z iglastimi in širokimi luknjicami.

Izrazite in tipične pogoške plošč. Kamnotisk: pri polah po 100 kosov opažamo v cel osmi navpični vrsti na okovu desnice nastavek v obliki žabice Knjigotisk: leva

veriga je zgoraj prekinjena (47); na desni podgolnici izrastek navzgor (161); v cilirčnem besedilu »CXC« zgoraj so posamezne črke zvezane s »rticami« (11); v latinskem besedilu »SHS« ima prvi S od zgoraj do svoje sredine segajočo belo piko (46); v cilirčnem besedilu »DRZAVA« manjka črpi P navpični krak (167); v latinskem besedilu »DRZAVA« prvemu A manjka črki P navpični krak (167); v latinskem besedilu »CXC« ima zgoraj belo piko (80); opažamo belo diagonalno črto, segajočo do levega spodnjega ogla 99 te do desnega zgornjega ogla 100 znamke; v številki »XV« je spodaj dvojna zastavica (112).

Tiskovne napake. Kamnotisk: Znale so naslednje napake: dvotisk, odtisk, predirajotisk in gube. Knjigotisk: poleg ravnokar pri kamnotisku omenjenih napak še tisk na gumirani strani papirja. Pri obeh tiskih opažamo pri isti niansi prehode od svetlejšje v temno barvo; prehodi iz ene nianse v drugo (iris) niso znani.

Obeški. Obeškov pri kamnotisku ni. Knjigotisk: pri rjavi znamki na papirju H spodaj obešek 25 vinarске svimodre s spodnjim robom, zobčanje 11½; — to je edin dožek znan obešek.

Tipa žarkov. Kamnotisk: Pri prvi izdaji na papirju A opažamo pri polah po 100 kosov v vsaki vodoravni vrsti 10 tip, to je, vsaka znamka prikazuje tip zase. Pri plošči, ki je bila pozneje retuširana, opažimo v deveti vodoravni vrsti tip IX na mestu I. Pri polah s 50 kosi opažamo iste tipe, kakor zgoraj omenjeno, vendar drugače razvrščene. Ker sta v tiskovni polji dva dela po 50 kosov, se tudi ta dva dela glede razvrstitve tip razlikujeta. Levi del ima v prvih treh vrstah po pet kosov tipe I do V, dočim ima desni del v istih vrstah tipe II do VI. Knjigotisk: ker je tisk zamazan, tipe najlažje razločujemo na slonokoščnem papirju in to v notranjosti številke »X«. Opažamo pet tip, ki so v polji po 200 kosov pravilno razvrščene, tako da ima po pet in pet navpičnih vrst vse tipe od I do V.

Razpoložljive znamke v kamnotisku niso znane. Knjigotisk: kot frankovni provizorij namesto 10 vinarске (odpremnice pošte Calma).

Provizoriji. Kamnotisk: 20 vinarška znamke so se uporabljale kot začasne portovne znamke z žigom »Porto« z žigom »PORTO« (n. pr. Maribor), »P« (Ljubljana) in »T« (Varaždin). Knjigotisk: znan je provizorij »T« z žigom Tuzla, pa je prav verjetno, da gre za žig iz usuge, ne pa služben žig.

Zanimive službene poštne izkaznice. Kamnotisk: Raznovrstni portovni provizoriji, mešana frankatura, Knjigotisk: ?

Redkosti. Kamnotisk: rnarastorjavo a2/A in a3/G; črnorjavo b1/G; rjavkastorjavo (pompejanska) d1/G; »mariborsko« rumenorjavo e/A. Knjigotisk: olivnorjavo b2/A zamazana; bakrenordečkasta (cimetasta) c1/s; olivnorumena e/E in e1/E (ki spada med najredkejšje barve slovenske izdaje), navpični vodni znak. Knjigotisk: pri papirju A pri nekaterih polah navpični, pri drugih zopet vodoravni vodni znak.

Rabljenost — nerabljenost. Kamnotisk: nerabljenost »mariborske« rumenorjave znamke dosega še niso izsledili. Knjigotisk: bakrenordečkasta (cimetasta) nerabljenost dosega še niso izsledili. Glede na to smemo omenjeni nerabljeni znamki uvrstiti med največje redkosti.

Makulatura. Kamnotisk: Znan je dvakratni tisk, od teh eden pravilen, eden narobe in zelo vidni dvojni tisk.

Potvorbe. Niso znane niti pri kamnotisku niti pri knjigotisku.

Vse filateliste prosim, da svoje morebitne pripombe ali poprave o tej vrednosti pošljejo na naslov: Slavko Veselič, tajnik Slov. filat. društva v Ljubljani, Beethovnova 14.

Kamnotisk (večja desetina)

Knjigotisk

Kamnotisk (veriga iz rok suznja krajsa)

Knjigotisk

Znamki za 15 vinarjev sta bili opisani v ponedeljskem »Jutru« z dne 28. januarja, a znamki za 10 vinarjev z dne 21. januarja.

Trst in ... sv. Sava

Kako se je fašistični list spomnil 700-letnice smrti »srbskega svetnika«

Znano je, da se del tržaškega mesta imenuje San Sabba. Znano je tudi, da prebiva tu mnogo tržaških Slovencev, posebno delavcev in kmetov (»mandrjarjev«). Čisto slučajno je te dni tržaško fašistično časopisje pogrelo pravdo o etnografskem značaju te mestne četrti. Tržaška pravoslavna občina je namreč proslavila 700-letnico smrti pravoslavnega svetnika sv. Save in — sam Bog vedi, kako — po mestu je namerak zašušljalo, da je tržaško predmestje San Sabba dobilo svoje ime prav za prav po ... srbskem svetniku in da bi se torej pravilno moralo imenovati San Sava. Mi na to nismo nikdar pomislili, a Tržščani — priznati jim moramo! — so bistre glave in mi bi se njihovi »iznajdbje« prav nič ne čudili, če... Da, če bi se te dni avtoritativno ne potegnili za latinstvo (gospoda, latinstvo in ne samo italijanstvo!) tega mestnega dela sam — »Popolo di Trieste«, ki v svoji izdaji z dne 31. jan. t. l. objavlja pismo nekakega svojega »kamarada«. Pisec ugotavlja najprej, da ima tudi Rim (celo večni Rim!) svojo mestno četrt istega imena (San Sabba) in da izvira to ime od ... čistokrvnega latinskega svetnika istega imena, ki je umrl 1. 272. po Kr. r. Pisec se prav posebno poudarja, da je bil sv. Sava (ali Sabba) svetnik in ne svetnica, zato da je prav San in ne Santa Sabba. »Navedel sem to, pravi pisec, iz dveh razlogov: prvič zato, da spoznate, da smo, če imamo kraj po imenu tega svetnika tudi v Trstu, v najboljši družbi (nič manj ko s samim Rimom!); drugič pa zato, ker se tako v Rimu kot tu čisto nehoti greši v poznavanju tega svetnika (ki ni svetnica).« Šele po tem duhovitem uvodu pisec razode, zakaj je prav za prav to vprašanje sprožil: »Potrebno se mi je zdelo na to opozoriti, ker se je z neke strani podvomilo, da bi se — tu v Trstu — ime San Sabba lahko zamenjalo z nekim drugim svetnikom, srbskim sv. Savo. V tem primeru bi seveda lokalno čaščenje tega svetnika ne izviralo iz vrst avtohtonih (!) Italijanov, ampak vseljenih (!) Slovanov. To pa je popolnoma zgrešeno in umetno. Naš sv. Sava je umrl že pred 1663 leti. Srbski Sava — Rastko Nemanja, sin kralja štefana Nemanja, rojen 1. 1169. — pa je umrl šele pred 700 leti, 1. 1235.« Pisec podaja nato povsem objektivno daljši življenjski opis sv. Save, a se iz ... previdnosti tako-le opravičuje zaradi tega popolnega znanja: »Poznam te podatke, ker prav te dni proslavlja pravoslavna cerkev 700-letnico smrti tega svetnika, ki je bil tudi prvi srbski nadškof.« In šele po podrobnem opisu sv. Save prihaja ta simpatični »kamarad« do tega-le zaključka.

»Vse to nas seveda ne tiče, toda mučna je misel, da si je mogel kdo misliti, da se ima na tržaških tleh ena sama, pa četudi še tako majhna in revna cona, zahvaliti za svoje ime, ne morda kakemu svetniku iz naše hiše (!), ampak-tujcu in povrh še takemu tujcu, ki je tako neznansko daleč od naše zgodovine, našega značaja, našega življenja, naših rasnih vezi in našega duha. — Mestni del San Sabba je torej po vseh predpisih naš, t. j. italijanski in se nam radi njega ni treba žalostiti ali sramovati, ampak smemo biti celo ponosni, ker naše mesto »še bolj približuje naši materi — Rimu.«

No, hvala Bogu, zadovoljni so oni in zadovoljni smo tudi mi, saj se je fašistični list tako nehoti spomnil 700-letnice smrti sv. Save...

Poudarek o »naših« (t. j. italijanskih) svetnikih pa me tako močno spominja na tisti sicilijansko učiteljsko v nekem kraju na Goriškem, ki je ob njej tujem zvoku naših imen: Stanko, Zdravko, Boris, Svetko itd. začudena vprašala: »Kaj niso vendar vsi svetniki — Italijani?« Dr. B. V.

Goriški „Mont“ dobil komisarja

Goriška Mestna hranilnica, ki je pod imenom »Mont« našim ljudem na Goriškem prav dobro znana, posebno odkar je prevzela v zakup pobiranje davkov po svojih številnih podeželskih davčnih izterjevalnicah in je kot posebna sekcija zemljiško-kreditnega zavoda v Veroni z agrarnimi posloji zadrgnala našim kmetom vrvi okoli vratu, njih posestva pa neusmiljeno pogonala na boben, je te dni dobila izrednega komisarja v osebi vpokojenega ravnatelja drž. zavoda »Banca d'Italia« Itala Vismara, rodom iz Turina. Vlada je obenem razpustila dosedanjí upravni odbor zavoda in funkcije razrešila dosedanjim funkcij. Fašistični listi, iz katerih posnemamo to poročilo, stavijo to nenadno spremembo v vodstvu »Monta« v zvezo z zadnjimi fašističnimi korporacijskimi reformami, češ, da je večina odbornikov dosedanjega odbora pripadala upravam bivših javnih institucij, ki so v prejšnji obliki prenehale s svojim delovanjem (kakor n. pr. pokrajinski gospodarski svet, ki se je pred kratkim prelevil v pokrajinski svet korporacijskega gospodarstva in je vlada tudi njegove prejšnje članke zamenjala z novimi). Po zadrževanju fašističnih listov je novo vodstvo zavoda samo začasnega, prehodnega značaja in niso baje nikakor utemeljene govorice o slabem položaju zavoda. Še manj pa o kakih nepravilnostih v vodstvu te najmočnejše denarne ustanove na Goriškem. Poročilo smo že, da sta že lanskoto leto prešli v roke »Monta« obe naši posojilnici v Vipavi, ki v novih razmerah nista več mogli vzdržati. — Največ zaradi že navedenih agrarnih posojil, ki so jih na pritisk »Monta« posredovale med našimi ljudmi, so morale v zadnjih dveh letih napovedati prostovoljno likvidacijo tudi naslednje naše posojilnice: v Sturjah pri Ajdovščini, v Lokavcu, v Vel. Zabljah, Šmarjah in Kamnjah. Posojilnici v Sempasu pa so oblasti nastavile — komisarja. Ni čuda, če so ljudje zaradi takih nerazumljivih postopanj zgubili že skoro vso vero v naše denarne zavode, saj živijo iz dneva v dan v strahu, da oblasti tej ali oni naši posojilnici, ki se za silo še drži pri življenju, ne nastavijo dobro plačanega komisarja, ki izprazni že tako napol prazne hišajne do zadnjega kotička in na ta na-

čin le še pospeši tempo na poti k... likvidaciji. Seveda gre vse to prav dobro v račune velikim italijanskim denarnim zavodom, ki na take prilike komaj čakajo.

p— Požar pod Nanosom. Z Vipavskega nam poročajo, da je 30. januarja t. l. nastal na pobočju Nanosa v bližini St. Vida precejšen požar, ki je v gozdu povzročil večjo škodo. Ker je pa tam v bližini polno vojakov, se je kmalu posrečilo ogenj lokalizirati.

p— Novi podestati. V Ankovem in Dobrovetu sta bila odstavljena dosedanja podestata Marti in Codelli. Za njuna naslednika sta bila imenovana inž. Cova v Ankovem in Ivan Šiligoj v Dobrovetu. Oba sta že prevzela svoje posle.

p— Iz zaporov je pobegnil. Že v decembru l. l. so orožniki iz Kanala aretirali nekakega Josipa Bajta, po poklicu kovača, doma iz Gabrij pri Tolminu. Osumljen je bil tatvni gosi pri kanaiskem didaktičnem ravnatelju prof. Ghersiniju Orožniki so ga takoj oddali v zapore kanalskega okrajnega sodišča. A Bajt očitno ni želel imeti opravlja s pravico. V noči od 2. na 3. decembra l. l. se mu je posrečilo zbežati. S pomočjo železnega droga, ki je na nepojasnen način prišel v njegove roke, je zvrtil primerno luknjo skozi zid svoje celice, prebil nekaj vrat in zlomil nekaj ključavnic ter zbežal na prosto. Še prej pa je iz mize v čuvajnici izmaknil okrog 70 lir, ki so bile last neke jetnice. Skoro mesec dni se je brez cilja potepal okrog in se »preživljal« — s tatvinami. Te dni pa so ga orožniki končno vendarle izsledili. Bajt se bo moral sedaj zagovarjati tudi zaradi pobeга iz zaporov in — novih tatvin.

Kapital

Sedež: 1 Din. davok 1 Din. 2 Din. 3 Din. 4 Din. 5 Din. 6 Din. 7 Din. 8 Din. 9 Din. 10 Din. 11 Din. 12 Din. 13 Din. 14 Din. 15 Din. 16 Din. 17 Din. 18 Din. 19 Din. 20 Din. 21 Din. 22 Din. 23 Din. 24 Din. 25 Din. 26 Din. 27 Din. 28 Din. 29 Din. 30 Din. 31 Din. 32 Din. 33 Din. 34 Din. 35 Din. 36 Din. 37 Din. 38 Din. 39 Din. 40 Din. 41 Din. 42 Din. 43 Din. 44 Din. 45 Din. 46 Din. 47 Din. 48 Din. 49 Din. 50 Din. 51 Din. 52 Din. 53 Din. 54 Din. 55 Din. 56 Din. 57 Din. 58 Din. 59 Din. 60 Din. 61 Din. 62 Din. 63 Din. 64 Din. 65 Din. 66 Din. 67 Din. 68 Din. 69 Din. 70 Din. 71 Din. 72 Din. 73 Din. 74 Din. 75 Din. 76 Din. 77 Din. 78 Din. 79 Din. 80 Din. 81 Din. 82 Din. 83 Din. 84 Din. 85 Din. 86 Din. 87 Din. 88 Din. 89 Din. 90 Din. 91 Din. 92 Din. 93 Din. 94 Din. 95 Din. 96 Din. 97 Din. 98 Din. 99 Din. 100 Din. 101 Din. 102 Din. 103 Din. 104 Din. 105 Din. 106 Din. 107 Din. 108 Din. 109 Din. 110 Din. 111 Din. 112 Din. 113 Din. 114 Din. 115 Din. 116 Din. 117 Din. 118 Din. 119 Din. 120 Din. 121 Din. 122 Din. 123 Din. 124 Din. 125 Din. 126 Din. 127 Din. 128 Din. 129 Din. 130 Din. 131 Din. 132 Din. 133 Din. 134 Din. 135 Din. 136 Din. 137 Din. 138 Din. 139 Din. 140 Din. 141 Din. 142 Din. 143 Din. 144 Din. 145 Din. 146 Din. 147 Din. 148 Din. 149 Din. 150 Din. 151 Din. 152 Din. 153 Din. 154 Din. 155 Din. 156 Din. 157 Din. 158 Din. 159 Din. 160 Din. 161 Din. 162 Din. 163 Din. 164 Din. 165 Din. 166 Din. 167 Din. 168 Din. 169 Din. 170 Din. 171 Din. 172 Din. 173 Din. 174 Din. 175 Din. 176 Din. 177 Din. 178 Din. 179 Din. 180 Din. 181 Din. 182 Din. 183 Din. 184 Din. 185 Din. 186 Din. 187 Din. 188 Din. 189 Din. 190 Din. 191 Din. 192 Din. 193 Din. 194 Din. 195 Din. 196 Din. 197 Din. 198 Din. 199 Din. 200 Din. 201 Din. 202 Din. 203 Din. 204 Din. 205 Din. 206 Din. 207 Din. 208 Din. 209 Din. 210 Din. 211 Din. 212 Din. 213 Din. 214 Din. 215 Din. 216 Din. 217 Din. 218 Din. 219 Din. 220 Din. 221 Din. 222 Din. 223 Din. 224 Din. 225 Din. 226 Din. 227 Din. 228 Din. 229 Din. 230 Din. 231 Din. 232 Din. 233 Din. 234 Din. 235 Din. 236 Din. 237 Din. 238 Din. 239 Din. 240 Din. 241 Din. 242 Din. 243 Din. 244 Din. 245 Din. 246 Din. 247 Din. 248 Din. 249 Din. 250 Din. 251 Din. 252 Din. 253 Din. 254 Din. 255 Din. 256 Din. 257 Din. 258 Din. 259 Din. 260 Din. 261 Din. 262 Din. 263 Din. 264 Din. 265 Din. 266 Din. 267 Din. 268 Din. 269 Din. 270 Din. 271 Din. 272 Din. 273 Din. 274 Din. 275 Din. 276 Din. 277 Din. 278 Din. 279 Din. 280 Din. 281 Din. 282 Din. 283 Din. 284 Din. 285 Din. 286 Din. 287 Din. 288 Din. 289 Din. 290 Din. 291 Din. 292 Din. 293 Din. 294 Din. 295 Din. 296 Din. 297 Din. 298 Din. 299 Din. 300 Din. 301 Din. 302 Din. 303 Din. 304 Din. 305 Din. 306 Din. 307 Din. 308 Din. 309 Din. 310 Din. 311 Din. 312 Din. 313 Din. 314 Din. 315 Din. 316 Din. 317 Din. 318 Din. 319 Din. 320